

ОСИГУРАЊИКА

ГОДИНА XL • БРОЈ 8 • БЕОГРАД, 30. АПРИЛ 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

На тераси (Пјер Огист Реноар, 1881)

ГОВОРНИ АУТОМАТ

0700/017-017

ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА

011/30-60-680

0 – 24h

НАШ ИНТЕРВЈУ

Слободан Здравковић,
први човек РФ ПИО

РЕФОРМА
ФОНДА У ТОКУ

• Стране 4 и 5

У ЖИЖИ

Новине за приватне
предузетнике

ОД МАЈА БРЖЕ
ОСНИВАЊЕ ФИРМЕ

• Страна 10

МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК РАДА ПРВИ МАЈ

Почело је с „Младим лавовима“

Поранити 1. маја, чак и заноћити претходне вечери негде у природи, на месту уобичајеном за првомајски уранак, традиција је која се одржала у нашем народу. А каква би то прослава или излет били ако се не би нешто окренуло на ражњу, задимио роштиљ или у котлићу закрчало неко од домаћих, српских јела. Пошто уз иће иде и неко пиће, прослава овог празника обично се заврши уз песму, у весељу и свеопштем добром расположењу. Тако је већ деценијама, слави се Први мај, а да се можда већина и не сећа или никад није ни знала зашто је баш тај датум изабран за раднички празник и када.

Све је почело 1. маја 1886. године у Чикагу. Стотине хиљада америчких радника формирали су организацију „Млади лавови“ све одлучнији да се одупру капиталистичкој моћи. Радници су тамо месецима агитовали за осмочасовно радно време и уочи 1. маја њих 50.000 је већ било у штрајку. Нових 30.000 придружило им се следећег дана и то је довело већи део чикашке производње до застоја. У суботу и недељу, 1. и 2. маја све је протекло мирно. Али у понедељак, 3. маја туча у којој су учествовале стотине људи избила је у Мек Кормик Риперу између радника чланова синдиката, који су спречени да дођу на посао, и оних који нису припадали синдикату, а које је Мек Кормик запослио уместо њих. Многобројна и добро наоружана полиција брзо се палицама и ватреним оружјем умешала да би повратила ред. Убили су четири члана синдиката, а повређених је било много.

Побеснела због злочина полиције, група анархиста, предвођена Августом Спајсом и Албертом Парсонсом, позвала је раднике да се и сами наоружају и у уторак увече (4. маја) учествују у масовним демонстрацијама на Тргу Хејмаркет. Изгледало је да су демонстрације са само 3.000 учесника биле потпуни промашај. Али, пред крај окупљања, особа чији идентитет никад није утврђен (верује се да је у питању полицијски агент, провокатор) бацила је бомбу која је убила седам и ранила 67 полицајаца.

Градске и државне власти похапсиле су осам анархиста, оптужиле их за убиство и осудиле на смрт. Четворица су 11. новембра 1887, укључујући Парсонса и Спајса, погубљени. Сви они су заговарали оружану борбу и насиље као револуционарне методе, али њихови тужиоци нису нашли никакве доказе да је ико од њих стварно бацио бомбу. Дуж улица Чикага постројило се 250.000 људи док је Парсонсова погребна поворка пролазила градом да би изразили посрамљеност због овог великог судског промашаја и солидарност са неправедно погубљеним радницима.

На Првом конгресу Друге Интернационале одржаном 1889. одлучено је: „Први мај је заједнички празник свих земаља, којим радничка класа треба да манифестује јединство својих захтева и класну солидарност“. Од тада се сваке године демонстрацијама обележава трагични хејмаркетовски догађај као дан међународне радничке солидарности. До данашњег дана, како у целом свету тако и у нашој земљи тај дан се обележава у спомен мученицима са Трга Хејмаркет.

Ове године, кад светска економска криза оставља многе људе без посла, радници се поново организују да би се заштитили од често немилосрдних послодаваца којима је једино важно да сачувају своје фирме и профит, не марећи при том што сваким даном све више фамилија остављају без средстава за живот.

В. А.

УПРАВНИ ОДБОР РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ПИО О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ

Све мање новца од доприноса

Уместо Пореске управе, контролу уплата за пензијско и инвалидско осигурање требало би вратити заинтересованој страни

У овој години се, због све мањег прилива новца од доприноса, повећавају дотације из буџета Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање од 189,3 на 213,2 милијарде динара или за 12,63 одсто. За исплату пензија и свих осталих трошкова пословања у 2009. години су, ребалансом финансијског плана Републичког фонда, уместо 460,6 планиране 462,4 милијарде динара, казао је на прекјучерашњој седници Управног одбора РФ ПИО Иван Мимић, финансијски директор Фонда.

Осврћући се на извештај о финансијском пословању РФ ПИО у 2008. години, Ђуро Перић, заменик председника Управног одбора, упозорио је на могуће последице због све мањег прилива средстава од доприноса у касу Пензијског фонда и све већих дотација из државне بلاгајне за исплату пензијских принадажности.

– Већ у овој години држава у исплати пензија учествује са 46,1 одсто потребног новца. А дуговања послодаваца који редовно не плаћају допринос за пензијско и инвалидско осигурање или га не плаћају никако достигла су већ – 150 милијарди динара. Када би Пореска управа, као део Министарства финансија, боље обављала свој посао, контролисала и санкционисала нередовне платише, не би нам била потребна оволика позајмица из буџета који, познато је, представља јавну потрошњу у којој пензијама, као економској категорији, свакако није место. За три месеца имамо 54 милијарде и 200 милиона динара неплаћених доприноса. А ако имамо око 20 милијарди неплаћеног доприноса месечно то значи да се, што се расположивих средстава за исплату пензија тиче, налазимо на нивоу прошле године – упозорио је Перић.

ПРЕД ЈУБИЛЕЈ „ГЛАСА ОСИГУРАНИКА“

Позив читаоцима

Наш лист 14. јуна дочекује важан јубилеј – 40 година излажења. Позивамо читаоце који су се запослили у јуну 1969. године да нам се јаве, као и оне који више од три деценије читају „Глас осигураника“.

Са седнице

Према речима Небојше Атанацковића, представника Уније послодаваца, Влада Републике Србије је преузела на себе да контролише уплату доприноса а показало се да је било много боље када је то чинио Фонд.

– Потребно је покренути иницијативу да се ова ингеренција врати Републичком фонду. Имамо огромна потраживања, а судски органи увек штите дужника а не онога коме се дугује. Држава располаже механизмима за наплату и могла би да их активира јер то и њој одговара – истакао је Атанацковић.

Председник Управног одбора Мехо Махмутовић подсетио је да ће оснивањем Централног регистра евиденција о послодавцима и плаћању доприноса бити много боља и да ће тиме овај проблем бити углавном решен.

Чланови Управног одбора су на овој седници усвојили извештај о пословању Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање у 2008. години.

– Била је то година у којој су се консолидовала три пензијска фонда (запослених, самосталаца и пољопривредника), што је захтевало многобројне и разноврсне активности. Свакако, то је проузроковало и извесне проблеме које ћемо морати да решимо – казао је, између осталог, тим поводом Слободан Здравковић, први човек РФ ПИО.

Т. Кршић

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

В.Д. ДИРЕКТОРА: Слободан Здравковић. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић, e-mail: scedic@pio.rs

РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, **СЕКРЕТАРИЈАТ:** 011-2017-437 факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић, 021-487-7789, факс: 021-6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011-2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају

Електронско издање: www.pio.rs/glas-osiguranika

СЛОБОДАН ЗДРАВКОВИЋ, ПРВИ ЧОВЕК РФ ПИО, О МОДЕРНИЗАЦИЈИ
ОВЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Реформа Фонда у току

Први циљ – захтеве решавати у законском року, а следећи – ићи у сусрет осигуранику и унапред га обавестити да му се ближи време за пензију

Слободан Здравковић

Да би Републички фонд пензијског и инвалидског осигурања био у функцији реформе пензијског система (која се одвија на нивоу владе и ресорног министарства) мора да постане модерна и ефикасна институција – само тако може да пружа квалитетне услуге и информације осигураницима и корисницима права. Све активности које се већ предузимају у том циљу морају да буду завршене најкасније до септембра следеће године, али ће се настојати да се сав посао обави у краћем року, рекао је за „Глас осигураника“ Слободан Здравковић, први човек РФ ПИО који је на функцију директора именован на седници Управног одбора РФ ПИО 22. априла ове године. Мандат

новог директора трајаће наредне четири године.

Према његовим речима, да би рокови били испоштовани и циљеви остварени примењиваће се принципи засновани на искуствима земаља Европске уније и других развијених држава, уз уважавање сугестија стручног консултаната Џералда Фицпатрика. То, пре свега, подразумева поштовање стандарда који се у оваквим институцијама примењују у раду: на пример, број осигураника и корисника права у земљи одређује број запослених који ће им омогућити да на време и без проблема остваре своја права из пензијско-инвалидског осигурања.

– Фонд ће најбоље бити представљен у очима јавности ако се оно што је наша основна делатност – доно-

шење решења по захтевима грађана, буде одвијало у законском року од два месеца. Да би се то и остварило прво и основно је да Сектор за остваривање права из ПИО буде стављен у први план у самом Фонду, а да сви други сектори буду у његовој функцији, као подршка и помоћ његовом што бољем раду. Први корак у остварењу овог циља биће разврставање предмета приликом пријема, тако да се тачно зна који су то захтеви где људи имају испуњене све услове за пензионисање, у којима има неких мањкавости, а који су – као они где има иностраног стажа чије решење не зависи само од нас већ се мора сарађивати и са ино-институцијама – за чије решавање треба више времена. Затим, планира-

мо да идемо у сусрет осигураницима. То би у пракси значило да на, рецимо, две године пред пензију Фонд обавести осигураника о томе и упути га да провери да ли су му све године стажа уписане у радну књижицу и покривене уплаћеним доприносима за пензијско и инвалидско осигурање да не би за неке недостатке сазнао тек када поднесе захтев за пензионисање, што онда продужава време чекања на решење. На овај начин, када би сви током последње две године рада уз помоћ наших радника проверили све у вези са стажом, не би било потребе да дуго чекају на први пензијски чек – објашњава Слободан Здравковић.

Да би све планирано што пре почело да се и остварује, већ у јуну ове године Фонд ће наставити рад на ажурирању матичне евиденције, што су до сада обављали људи ангажовани преко Светске банке.

– Ми ћемо наставити посао ажурирања базе матичне евиденције, јер је то једини начин да имамо праве, комплетне и тачне податке о осигураницима. Без такве базе матичне евиденције не може се спроводити све о чему смо до сада говорили и зато ће то бити посао који први почињемо у Фонду, и то већ за месец дана – изричит је Слободан Здравковић.

Успешно спровођење овако постављених циљева у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигура-

ње не би било могуће без одговарајућих промена и побољшања у самој организацији рада Фонда, наставља наш саговорник:

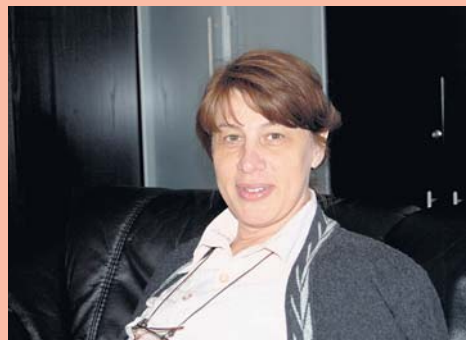
– Подразумевају се нова организациона структура и систематизација радних места у самој институцији. Већ постоји кадровски и технички потенцијал, који само треба на прави начин распоредити, тако да све буде у оној правој и основној функцији – скраћивања рокова чекања на решење. Мора постојати и едукација кадрова, стручно усавршавање, стицање специјалистичких знања, посебно за менаџере. Оно што је веома важно за добро функционисање унутар Републичког фонда ПИО јесте постојање повратне информације – од директора до запослених и обрнуто, јер једино на тај начин сви могу да дају максималан допринос испуњењу тог нашег основног задатка: што квалитетнијег и бржег остваривања права из ове области за све грађане.

Постоје и конкретне системске, законске претпоставке које такође морају бити испуњене да би све промене у Фонду заиста и функционисале на прави начин, сматра први човек ове установе:

Славица Тотих

Заменик директора (правна питања), дипломирани правник. У Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање дошла је из Делта система, где је радила као регионални руководилац за српско подручје везано за радно право.

Драгана Калиновић

Заменик директора (финансијска питања), дипломирани економиста. У РФ ПИО дошла је из Народне скупштине Републике Србије, где је радила на месту саветника. Овлашћени је судски вештак за финансијска питања и овлашћени рачуновођа.

– То се, пре свега, односи на контролу уплате доприноса. То сада контролише Пореска управа и ми морамо настојати да остваримо бољу међусобну комуникацију и сарадњу, да ту контролу што више приближимо Фонду. Морамо да убрзамо процес размене података да би информације о уплатама што брже стизале до нас. У крајњој линији, наша настојања ће ићи ка

томе да се контрола уплате доприноса поново врати у Републички фонд, али све у своје време – појашњава наш саговорник.

Имовина Фонда, односно њено враћање под окриље ове институције такође је веома важан задатак од кога се неће одступати.

– Настојаћемо не само да се све те бање и рехабилитациони центри врате Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигура-

ње, већ и да се после тога за што краће време доведу у функцију, да би се користили и у социјалне сврхе. Онда би више људи могло да иде на одмор и рекреацију (што сада плаћамо и за то имамо ограничена средства), а у њима би се опорављао и већи број пензионера. Такође, ове специјализоване установе могле би да послују комерцијално и да издржавају саме себе. Суштина свега је да се од једног прилично неажурног апарата, какав је Фонд сада, дође до модерног и ефикасног који ће бити у служби грађана. Потенцијал да се то уради постоји, а од нас се очекује да поштујемо рокове и да за врло кратко време и урадимо све што је потребно да би циљ био остварен. Све ће се то одвијати врло отворено, пред очима свих запослених, медија, осигураника и корисника права – јасан је Слободан Здравковић, челни човек Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

Весна Анастасијевић

Зграда Дирекције РФ ПИО у Др Александра Костића 9

Колико знамо о пензијском осигурању

Грађани Србије су у анкети о познавању система пензијског и инвалидског осигурања, спроведеној на захтев Министарства рада и социјалне политике у периоду од децембра 2008. до фебруара ове године, дали

себи оцену 2,63, односно сматрају да о овој важној теми имају просечно знање или чак испод просека. Најмање, по сопственој процени, знају млади од 18 до 30 година, људи нижег образовања, они са мањим примањима или без икаквих примања и незапослени. Образованији, грађани са вишим примањима, приватници и запослени у државном сектору оценили су своје знање о пензијском осигурању – тројком.

Ни процена која је урађена тестом знања не разликује се битно по резултатима. Од максималних 26 поена, колико је носио овај тест, анкетирани су у просеку освојили 12,85 поена.

Анкетом је утврђено да већина грађана не зна тачно да ли им се редовно уплаћују доприноси за ПИО и да би више од 80 одсто испитаника волело да зна тај податак, посебно они који раде код приватника, јер би тако могли и да одлуче – да ли да издвајају и у неки добровољни пензијски фонд. Највећи број испитаника сматра да држава треба оштрије да кажњава приватнике који не уплаћују обавезе за ПИО запосленима, док о реформи пензијског система зна само 3,7 одсто анкетираних грађана.

Закључак овог истраживања јавног мњења рађеног у оквиру пројекта „Консолидација система наплате и реформа пензијске администрације у Србији“ јесте да би убудуће, у оквиру овог пројекта, морало више да се ради на повећању знања грађана о обавезном пензијском и инвалидском осигурању.

Са Словенцима – од 12. маја

Преговори о закључивању споразума о социјалном осигурању између Србије и Словеније почеће 12. маја у Љубљани.

Ово су договорили Расим Љајић, српски министар рада и социјалне политике, и Иван Светлик, словеначки ми-

нистар за рад, породицу и социјална питања. Обе стране су спремне за убрзање преговора. То би требало да резултира усаглашавањем споразума о социјалном осигурању кроз две рунде разговора, после чега би документ био парафиран.

Потписивање споразума требало би да уследи на јесен. Тиме се стварају неопходни предуслови за омогућавање исплата пензија за више од 10.000 корисника, као и за остваривање других права из социјалног осигурања.

У јуну нови закон о стечају

Нови закон о стечају, који ће се на дневном реду српског парламента наћи у јуну, требало би знатно да умањи трошкове стечајних поступака и њихово трајање и да омогући да се имовина предузећа у кратком року врати у употребу – кроз банкрот, не чекајући да јој се вредност у међувремену смањи. Стечајни поступак у Србији, у просеку, траје 2,7 година, док је у Немачкој тај рок 1,2 године, а у земљама ОЕЦД – 1,7 година.

Степен намерења поверилаца у Србији је 25,4 одсто њихових потраживања, док је у земљама ОЕЦД тај проценат 68,6 одсто. Мишљење стручњака је да би нови закон умногоме помогао српској привреди да се лакше суочи са економском кризом.

Сајам запошљавања у Новом Саду

Са прошлогодишњег сајма

Филијала Националне службе за запошљавање у Новом Саду организовале, 7. маја, сајам запошљавања у западном холу Спенса. Биће то могућност да послодавци једноставно и брзо пронађу одговарајући кадар за велики број делатности, а незапослени ће моћи да се информшу и о актуелним програмима НСЗ.

Људи који траже ново запослење треба да се јаве свом саветнику у Заводу ради евидентирања учешћа на Сајму и информисања о неопходним припремама за сусрет с послодавцима. Биће одржано и низ обука на којима ће се заинтересовани оспособљавати да се на најбољи начин представе послодавцу, а биће им пружена и помоћ у састављању радне биографије.

Током Сајма одржаће се више тематских трибина на којима ће бити представљене услуге НСЗ – попут пројекта „Отпремником до посла“.

Још данас пријава за бање

Пензионери чији чек није „дебљи“ од 19.780 динара могу још данас (30. априла) да поднесу захтев да се о трошку Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање опорављају десет дана у једном од 25 српских лечилишта. Како сазнајемо од Јованке Секулић-Гаврић из Одсека за стамбена питања и бање у Пензијском фонду, интересовање најстаријих суграђана за бесплатну рехабилитацију је велико. Досад је у овај одсек од општинских организација пензионера стигло око 1.000 зах-

тева. Најажурнија је била Општинска организација пензионера Земун која је доставили списак са 369 заинтересованих, затим Вождовац – 236, Звездара – 250, а са Врачара је стигао списак од 45 пензионера који желе да проведу десет дана у „здравом окружењу“.

– Ове године нам је посао био знатно олакшан, јер је телефонско објашњавање услова потребних за остварење права на бањски одмор преузео Сектор за односе с јавношћу – наглашава Јованка Секулић-Гаврић.

Просечна зарада 30.362 динара

Републички завод за статистику саопштио је да је просечна бруто зарада у Србији исплаћена у марту ове године износила 42.213 динара. У односу на просечну зараду исплаћену у фебруару номинално је нижа за 2,6 одсто, а реално за три одсто.

Просечна зарада без пореза и доприноса у марту износила је 30.362 динара, што је, када се упореди са просечном нето зарадом исплаћеном у фебруару, номинално ниже за 2,4, а реално за 2,8 одсто.

Примамљив посао хостесе

Економска криза која данас узима и кроз смањење плата, скраћивање радног времена и отпуштање запослених, не мимоилази ни оне који раде као сезонци или који посао траже преко омладинских задруга.

Понуда посла у већини омладинских задруга је смањена, у просеку, за 30 одсто, а у неким и до 80 одсто.

Девојкама се тренутно нуде помоћни а мушкарцима лакши физички послови, мада би они желели да раде нешто боље због чега одбијају понуђена радна места која су плаћена од 16.000 до 22.000 динара месечно.

Приметно мање се траже оператори, смањена је и понуда послова у администрацији и књиговодству, који су одувек били примамљиви члановима задруга. На другој страни послодавци муку муче да пронађу спремачице, собарице, куварице...

Како кажу у београдским омладинским задругама, мушкарце највише занимају послови за које могу да добију дневницу од 1.500 динара, а то су, углавном, физички послови, док девојке желе да раде пословне презентације или као хостесе и промоторке на сајмовима, где могу да зараде од 1.600 до 2.400 динара дневно.

Исплата

Исплата другог дела мартовског чека пензионерима из категорије запослених почела је 25. априла, док је први део припадљности за прошли месец војним и пољопривредним пензионерима исплаћен 21. априла.

Пензије из Подгорице

За 1.342 корисника пензија из Црне Горе који живе у Србији 28. априла почела је исплата мартовских пензија. На рачун Комерцијалне банке уплаћено је 310.095 евра, што је просечно око 230 евра по чеку.

Уплата из Загреба

Из Миловинског завода хрватским пензионерима који живе у Србији исплата припадљности за март почела је 16. априла. За 29.795 корисника пензија зарађених у овој држави Комерцијалној банци је уплаћено 5,825 милиона евра, па чек из Загреба, у просеку, вреди нешто мање од 200 евра.

Чекови и у иностранство

Српски пензионери који живе у иностранству добили су припадљности за јануар, фебруар и март у земљама у којима сада живе. На рачуне иностраних банака уплаћено је 193,75 милиона динара, у валутама земаља у којима су корисници настањени.

Пензије зарађене у Србији стижу у 18 земаља света (не рачунајући бивше југословенске републике). Више од половине корисника живи у Немачкој, затим у Аустрији, Мађарској, Француској, Чешкој, Швајцарској, Шведској, САД... Исплаћују се тромесечно, због великих административних трошкова и релативно ниских износа.

ДРЖАВА ОДОБРИЛА НОВАЦ ЗА РАДНО АНГАЖОВАЊЕ НЕКОЛИКО ДЕСЕТИНА ХИЉАДА ЉУДИ БЕЗ ПОСЛА

За прву шансу милијарда из буџета

Незапослени ће моћи да конкуришу током целе године, односно док се не утроше предвиђена средства

Осим редовних програма, које континуирано спроводи Национална служба за запошљавање (на пример „Отпремнином до посла“), у Србији се, у организацији државе, активно спроводи још неколико великих пројеката запошљавања. Основни циљ је ухлебљење неколико десетина хиљада људи без посла. Републичка и покрајинска власт су укупно за ове програме, из својих буџета, издвојиле више од десет милијарди динара.

За први пројекат – „старт-ап“ кредите, који је предвиђен за људе који желе да се окушају у приватном бизнису, одобрено је око четири милијарде динара, и

Мирослав Васин и Бојан Пајтић представљају програме запошљавања

Јавни радови

Влада Србије планирала је да се у 2009. путем јавних радова запосли још око 10.000 људи. Извршно веће Војводине, такође, додатно припрема реализацију пројеката јавних радова од покрајинског значаја, али и од важности за локалне заједнице у Покрајини. Најзначајнији јавни радови у овом региону обављаће се на санацији обала Канала Дунав–Тиса–Дунав, уређивању околине аутопута А-10, изградњи регионалне депоније Срема, појачавању одбрамбених насипа у Банату... Др Бојан Пајтић, председник Извршног већа Војводине, нагласио је на конференцији за новинаре да ће се јавни радови у наредном периоду у највећој мери односити на негу старих и немоћних у целој покрајини.

конкурс ће трајати док се сва средства не расподеле. Један део „новопечених“ газда моћи ће већ почетком маја да покрене бизнис. Подсетимо: биће додељено укупно 3.000 кредита у Републици, а после маја, они ће бити одобрени месечно. Досад је пристигло око 1.300 захтева за ове позајмице, а стручњаци

очекују да ће након реализације укупних средстава из ових кредита бити запослено још око десет хиљада људи у Србији.

За разлику од претходног програма који се већ трећи пут спроводи код нас, Влада Србије, Министарство економије и Национална служба за запо-

За грађевинце има посла

шљавање од 21. априла први пут реализују пројекат „Прва шанса“ са циљем да искључиво у приватном сектору запосле 10.000 приправника млађих од 30 година. За овај програм издвојено је око милијарду динара. За време трајања приправничког стажа (од шест до 12 месеци) факултетлије ће имати плату од 20.000 динара, приправници са вишом школом 18.000 динара, а они са средњом школом зарађиваће 16.000 динара. Држава ће рефундирати послодавцима износе нето зарада и доприноса за запослене, док ће газде уплаћивати само порез на доходак за те плате. Рецимо, за зараду високообразованог приправника послодавац треба да издвоји 2.589 динара за овај порез, на плату од 18.000 уплаћиваће се 2.246 динара држави, а на приход приправника средњошколца дажбине држави износиће 1.905 динара.

Наравно, постоје и неки услови. Послодавци морају бити солвентни, да редовно уплаћују порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, а имају и обавезу да не смањују број запослених током коришћења ове субвенције. Незапослени, осим поменуте старосне границе, морају

бити на евиденцији НСЗ и без радног стажа у струци за коју се оспособљавају. Послодавци, пак, немају обавезу заснивања сталног радног односа са овим људима након истека приправничког стажа.

Већ првог дана конкурса код Националне службе за запошљавање пријавило се више од 1.000 заинтересованих фирми. Стручњаци процењују да ће се свих 10.000 приправника, због великог интересовања послодавца, запослити до јула,

јер ће се у НСЗ о захтевима одлучивати 15. маја и 15. јуна. Дакле, реално је да ови влади људи – по овом програму, први радни дан за почетну већ у јуну.

Извршно веће Војводине је ради спречавања раста незапослености у

Нова пољопривредна газдинства

Покрајинска администрација ће, први пут у региону, пружити финансијску подршку за отварање нових пољопривредних газдинстава. Предвиђено је да људи који се запосле на овај начин буду субвенционисани сумом од 130.000 до 160.000 динара. Новац ће добити они који гарантују да ће новозапослени остати најмање две године на радном месту.

Покрајини издвојило из буџета пет милијарди динара. Активности на том плану реализоваће кроз шест приоритетних програма, који обухватају субвенције за свако радно место од 130.000 до 160.000 динара. Предвиђени програми су: субвенције за отварање радњи или предузећа (самозапошљавање), подстицање отварања радног места (ново запошљавање), програм субвенционисања зараде приправника, програм финансијских

Заваривачи најтраженији

Према евиденцији Националне службе за запошљавање, у Новом Саду је крајем марта на посао чекало 27.755 особа. Од овог броја, 70 одсто је било стручног кадра, док је удео нестручних људи био 30 одсто. Ипак, појединачно гледано, најбројнији су били неквалификовани радници – 8.333, на другом месту су незапослени радници са средњом стручном спремом – 8.133, а на трећем квалификовани радници – 6.148. Пошто се највише траже заваривачи и грађевински радници, они и најлакше дођу до посла.

подстицаја страним или домаћим инвеститорима за отварање радних места, програм јавних радова за реализацију пројекта од покрајинског значаја и од значаја за локалне заједнице у Војводини и програм подстицања запошљавања у пољопривреди регистровањем пољопривредног газдинства.

Осим ових шест основних, Покрајински секретаријат за запошљавање и Извршно веће припремили су и осам додатних пројеката. Односе се на подстицање запошљавања на селу и у неразвијеним срединама и финансирање пројеката локалних самоуправа којима се отварају нова радна места намењена запошљавању најугроженијих група – жена, младих и незапослених стручњака који недостају у малим и неразвијеним општинама и лица са посебним потребама. Пројекти први пут нису условљени одређеном делатношћу и грађани ће моћи да конкуришу целе године. Предвиђено је да се на овај начин запосли од 25.000 до 40.000 људи.

Мирослав Мектеровић

НОВИНЕ ЗА ПРИВАТНЕ ПРЕДУЗЕТНИКЕ

Од маја брже оснивање фирме

Уместо за 23 дана, као досад, регистрација нових предузећа обављаће се за упола краће време

Оснивачи нових приватних предузећа од 1. маја, тачније од првог радног дана после првомајских празника моћи ће знатно брже и једноставније да региструју своју фирму. У Агенцији за привредне регистре одлучено је да се поступак поједностави и убрза јер је, према налазима европских истраживача, у Србији овај поступак најдужи и најкомпликованији. Да би основао предузеће будући власник сада треба да обави 11 процедура које трају 23 дана, а само на одговор Пореске управе и добијање матичног

мах шаље у Пореску управу одакле у року од 24 сата стиже одговор да ли су сви услови за оснивање предузећа испуњени (да будући власник није порески дужник из неког претходног периода и слично) и, уколико је све у реду, одобрење за регистрацију фирме и ПИБ. Дакле, уместо досадашњих 11 дана, цео поступак у Пореској управи траје 24 сата, евентуално још толико ако постоји неки податак који треба доставити.

Агенција такође шаље податке и у РФ ПИО, по процедури која функ-

Ближи почетак новог посла

броја новог предузећа (ПИБ) чекало се једанаест дана.

Од следећег месеца читав поступак требало би да буде упола краћи, уз пуну сарадњу Агенције за привредне регистре, Пореске управе, Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и Републичког завода за здравствено осигурање. Оснивање нове фирме сада би требало да почне и да се заврши у Агенцији за привредне регистре где оснивач привредног предузећа попуњава регистрациони лист са свим потребним подацима о фирми и оснивачу. Агенција то од-

ционише од 2003. године. Сада ће у њу бити укључена и прва пријава за осниваче који нису у радном односу у свом новооснованом привредном друштву нити по било ком другом основу, тако да они неће морати да иду у Фонд. Ипак, они оснивачи и власници будућег предузећа који су у њему и за послени, то јест који заснивају стални радни однос у сопственој новој фирми, ипак ће морати да дођу на шалтер филијале Републичког фонда ПИО на чијој територији је седиште фирме да би тамо предали свој уговор о раду и радну књижицу.

В. А.

ОД СУТРА ЗА ОНЕ КОЈИ САМИ УПЛАЋУЈУ СТАЖ

Основице 15 одсто ниже

За грађане Србије који сами уплаћују доприносе за пензијско и инвалидско осигурање од 1. маја важе нове основице осигурања које су за око 15 одсто ниже од досадашњих. Нове основице важе за уплату доприноса за мај, јун и јул 2009. године.

Као што су и досад чинили, грађани могу да се одлуче за једну од 13 понуђених основица, без обзира на стручну спрему. Најнижа основица, која износи 35 одсто просечне републичке плате, сада је – 14.677 динара, уместо 17.348, колико је износила у фебруару, марту и априлу. Стопа доприноса је 22 одсто, и онај ко се определи да уплаћује стаж по најнижој основици, следећа три месеца треба да издваја по – 3.228,94 динара месечно (у прошлом кварталу 3.816,56 динара).

Највиша основица лимитирана на пет просечних зарада, према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, сада износи – 209.665 динара, док је у претходна три месеца била 247.825 динара. Дакле, сви они који желе да у позним годинама имају више новца за нешто леп-

Основица осигурања	Месечни допринос
14.677	3.228,94
16.773	3.690,06
22.644	4.981,68
27.256	5.996,32
33.546	7.380,12
36.482	8.026,04
48.223	10.609,06
53.255	11.716,10
64.996	14.299,12
83.866	18.450,52
125.799	27.675,78
167.732	36.901,04
209.665	46.126,30

ши живот ваљало би да у мају, јуну и јулу уплате по – 46.126,30 динара, 8.395,20 динара мање него што су издвајали у минулом тромесечју.

Т. К.

ПЕНЗИЈЕ ИЗ БИВШИХ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ РЕПУБЛИКА

Исплата преко девизног рачуна

Неопходна и потврда о животу коју корисници прибављају на подручју општине где станују или у Републичком фонду ПИО

Корисници којима су сразмерни делови пензије обрачунати по одредбама међународних споразума с бившим југословенским републикама често су у недоумици како треба да поступе и на који начин ће се успоставити даља исплата њихових пензијских принадежности по решењима.

Исплата „домаће“ пензије (сразмерног дела за стаж остварен у Србији) тече на уобичајен начин – доноси је поштар или се подиже преко текућег рачуна, али је већина корисника необавештена о начину исплате пензије из иностранства, јер се често дешава да инострани орган који је донео решење пропусти да обавести корисника о томе. Због тога се странке свакодневно обраћају радницима Пензијског фонда који их упућују да оду у Комерцијалну или неку другу овлашћену банку, да отворе девизни рачун а затим да тај број рачуна, тачан назив и адресу банке, као и потврду о животу, коју прибављају у општини на чијој територији имају пребивали-

ште, пошаљу иностраном органу који је донео решење.

Потврду о животу, иначе, корисници сразмерног дела пензије из иностранства треба да доставе сваке године да се не би догодило да им инострани фонд обустави исплату пензије. Корисници потврду о животу могу да прибаве у општини где живе, али уколико им инострани фонд пошаље бланко формулар те потврде, да би поступак био лакши и бржи, могу да се обрате Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање ради попуњавања и овере тог документа.

Пошто многе кориснике занима на који начин би требало да се обрате надлежном иностраном фонду ради исплате, напоменимо да је довољно фотокопирати решење о сразмерном делу пензије. Наравно, копија решења треба да буде довољно квалитетна, да су јасно уочљиви назив органа који је донео решење, број предмета и датум доношења решења, ради лакше обраде и редовне исплате пензије.

Ваља нагласити да се потврда о животу и број девизног рачуна шаљу најједноставније поштом, препоручено, на адресу надлежног фонда. Ипак, дешава се да на решењима иностраног фонда испод назива фонда у заглављу буде изостављена адреса, па у таквом случају странке о његовој адреси могу да се распитају на шалтеру домаћег ПИО фонда.

Странке често захтевају да им на шалтеру правне помоћи овлашћени радник издиктира и текст, односно пригодну форму обраћања надлежном иностраном органу приликом достављања девизног рачуна и потврде о животу у ситуацијама када надлежни ино-фонд не пошаље никакво обавештење или прође више месеци а да није кренула исплата пензије. У том случају довољно је написати кратко образложење – „достављам вам број девизног рачуна и потврду о животу ради исплате пензије по решењу бр... од датума... чију копију вам шаљем у прилогу“.

С. Марсенић

ФИЛИЈАЛА ПРОКУПЉЕ У СУВЛАСНИЧКОЈ ЗГРАДИ

Шалтери дуже отворени

Просторије по различитим спратовима отежавају комуникацију међу запосленима, али и са грађанима

Прокупачка Филијала РФ ПИО налази се у Улици 21. српске дивизије број 49. Зграда не припада само Филијали, већ је дели са другом фирмом, тако да су просторије на првом и трећем спрату, што прилично отежава пословање, каже Данило Миленковић, директор Филијале Прокупље:

– То што смо размештени по спратовима отежава комуникацију и међу запосленима и са грађанима који долазе по информацију или ради остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања, а и одузима пуно времена. Јер, без обзира на то што је простор одговарајуће обележен, странке стално лутају, па се губи драгоцено време на објашњавање ко где седи и којој фирми који спрат припада. Размештеност по спратовима такође отежава и манипулацију предметима – објашњава директор Миленковић.

Филијали, осим Прокупља, припадају и општине Блаце, Житорађа и Куршумлија. О 29.000 осигураника и 21.000 пензионера бригу води 39 запослених (систематизацијом предвиђена 42 радна места). Два шалтера

Данило Миленковић

у писарници и један у финансијској служби су свакодневно отворени за све суграђане који треба да заврше посао у прокупачкој филијали. Прошле године примљено је укупно 11.836 захтева за остваривање неког права из ове области, и то 11.146 од осигураника из категорије запослених, 120 од бивших самосталаца и 570 од пољопривредних осигураника. Решено је 10.320 захтева: 9.782 бивших запослених осигураника, из категорије самосталних делатности – 104 и 434 решења су донета за пољопривредне осигуранике.

– У протеклој години смо попунили неколико радних

места у складу са систематизацијом, мада имамо још непопуњених места. Реорганизовали смо рад у писарници и увели осмочасовно

Реорганизован рад и уведено осмочасовно радно време у писарници

радно време за шалтере. Ипак, трудимо се да запослене који раде на доношењу решења и прерачунавању стажа на неки начин, условно речено, „заштитимо“ од странака, то јест да им омогућимо несметан рад, без сталног прекидања и одговарања на питања којих увек има, тако да мало мирније могу да раде и посвете се доношењу решења, што је и суштина нашег посла. Зато стално пратимо кретање предмета и одржавамо стручне консултације, све у циљу

ефикаснијег рада и скраћивања рокова – појашњава директор.

И у овој филијали посао отежава и успорава неажурност послодавца у предаји М-4 образаца, односно плаћању доприноса радницима:

– Посебно се поступак успорава када је реч о пољопривредним осигураницима, јер се треба усагласити са Пореском управом о томе каква уверења треба да издају осигураницима, па затим потраје док та уверења буду издата, што све одужује чекање на решење. Слично је са онима којима је последње осигурање било

код Националне службе за запошљавање (технолошки вишкови, социјални програми) јер нису ажуриране ни пријаве ни одјаве са осигурања, ни М-4 обрасци о плаћеним доприносима, па и ту поступак може да потраје – каже Данило Миленковић.

У Прокупачкој филијали сматрају да су добро опремљени за рад, да имају довољно рачунара и пратеће опреме, и спремни су да се укључе у посао сређивања архивског материјала.

В. А.

Зграда Филијале у Прокупљу

УСКРО РЕКОНСТРУКЦИЈА ФАСАДЕ И РАДНОГ
ПРОСТОРА У ФИЛИЈАЛИ СУБОТИЦА

Испостава у Малом Иђошу

Грађани остварују права у шест пријемних канцеларија, а уз савременију рачунарску опрему резултати би били још бољи

Око 74.000 осигураника и око 40.000 корисника пензија из најсевернијих општина у Србији – Суботице, Бачке Тополе и Малог Иђоша имају ту погодност да приликом доласка у седиште своје, Суботичке филијале РФ ПИО, осим услуга из области пензијског и инвалидског осигурања, могу на једном месту да заврше и послове из надлежности Републичког завода за здравствено осигурање и Националне службе за запошљавање. Јер, исту зграду, на адреси Трг слободе 3, у непосредној близини Градске куће, заједно користе филијале три јавне службе (РФ ПИО око 38 одсто, РЗЗО око 42 и НСЗ око 20 одсто).

Постојећа зграда је у прилично лошем стању и планирано је да се ове године реконструишу фасада, кров и канцеларије у којима раде запослени из Суботичке филијале ПИО.

– Осим скученог простора у пословној згради, хуманији однос према грађанима био је пресудан за одлуку да осигураницима и корисницима услуга омогућимо да права остварују у шест пријемних канцеларија. Мислим да је приватна ствар зашто је неко дошао да реши неки проблем у Фонду, и нема потребе да остали то чују. Насупрот томе, и запослени су на овај начин концентрисанији на посао и захтеве странака и брже им излазе усусрет, захтеве странака разматрају без „пресинга“ осталих људи који су, такође, дошли по неко своје право – објашњава Маја Глончак, директор Суботичке филијале.

Прва у ланцу је канцеларија за информације, где два запослена пружају правну помоћ осигураницима или корисницима права. Ту они добијају сва неопходна обавештења, изда-

Маја Глончак

ју им се листинзи-уверења о радном стажу, а често и уверења за издавање виза – јер у Суботици постоји мађарски и хрватски конзулат. Три канцеларије раде на пријему захтева за остваривање права из ПИО, и то за осигуранике из категорије запослених, самосталних делатности и пољопривредника.

При исплатној служби постоји једна канцеларија и, на крају, ту је и канцеларија за пријем осигураника добровољно укључених у обавезно осигурање (члан 15 Закона о ПИО), где они у сваком тренутку могу да провере стање о обављеним уплатама и о задужењима.

Служба Филијале у Бачкој Тополи, у Улици Маршала Тита 51, функционише слично – има три пријемне канцеларије, а једанаест запослених ради све послове који се обављају и у Филијали, једино немају инвалидску комисију.

Да би Служба била ближа осигураницима и корисницима услуга из општине Мали Иђош, руководства Покрајинског фонда и Суботичке филијале су у Ловћенцу, у Улици Вука Караџића број 1, опремила канцела-

рију испоставе; чека се само да „Телеком“ успостави везу, па да почне са радом. Један запослени с вишом стручном спремом, из Службе Бачка Топола, налази се већ на обуци да би у испостави обављао све врсте послова са странкама.

Укупно 67 запослених у Суботичкој филијали свакодневно су, од 8.30 до 14 часова, на располагању странкама – укључујући и директора Мају Глончак, јер за људе којима су потребне услуге Филијале не смеју да буду затворена врата.

У 2008. години у Суботичкој филијали је поднето 11.696 захтева за остваривање права из ПИО и, уз 2.311 нерешених захтева пренетих из 2007. године, радници Филијале су лане имали за решавање укупно 14.007 захтева. Решено је 12.236 захтева, већина у законском року од 60 дана. Поступак је најчешће дужи код пољопривредника и самосталаца због често неизмирених доприноса и некомплетног стажа осигурања. Доктори Мирјана Докмановић и Фрањо Петреш, који раде на инвалидским комисијама у Суботици, Сомбору и Новом Саду, допринели су да се захтеви који, у оквиру њихове специјалности, изискују медицинско вештачење, знатно брже окончају. У Филијали покушавају да обезбеде средства за изградњу покретне лифт-платформе, да би тешким болесницима олакшали физички приступ инвалидској комисији (засад имају обезбеђена и обележена два паркинг места испред пословне зграде).

Запослени у Филијали ПИО Суботица сматрају да би постизали још боље резултате када би поседовали већи број савремених рачунара.

Мирислав Мектеровић

КУПОВНА МОЋ ПРОСЕЧНИХ ПЕНЗИОНЕРА У СРБИЈИ

Комуналије, храна и лекови

Као држава, са 3.080 евра по глави становника налазимо се на 30. месту у свету, а наши пензионери са 2.500 евра још су у незавиднијем положају

Одавно је већ јасно да нам рачуница на тему колико примимо а колико нам треба за свакодневне трошкове не иде баш најбоље, јер увек некако испадне да се троши много више него што се зарађује.

Истраживања (светских и наших агенција за испитивање јавног мњења и тржишта) показују да нам национална куповна моћ опада: у 2007. години били смо на 30. месту у свету са 3.227 евра по становни-

ку годишње, а већ крајем прошле године за куповину смо годишње имали само 3.080 евра, или 150 евра мање по становнику. Куповна моћ, иначе, представља нето годишњи доходак по становнику укључујући помоћ државе (за оне који је примају).

И у много богатијим земљама у којима се куповна моћ становништва мери десетинама хиљада евра „по глави“ пензионери су међу најугроженијим категоријама

Само Срби и Британци

Србија је, поред Велике Британије, једина од 41 земље обухваћене истраживањем у којој је опала куповна моћ потрошача. И док је Британији узрок слабљење британске фунте, у Србији је, објашњавају истраживачи, разлог тај што због политичког вакуума који је трајао док се није формирала влада није било прилива инвестиција.

које прве осете свако „таласање“ на тржишту, односно раст цена у продавницама, пад стандарда...

Покушајемо овде да се позабавимо рачуницом како то изгледа на примеру наших пензионера који примају просечну надокнаду од 19.780 динара. То значи да је њихова куповна моћ око 2.500 евра годишње, јер је то сума која се добије када се њихова примања помноже са бројем месеци и прерачунају у евре по важећем средњем курсу. Већ је очигледно да је пензионерска куповна моћ код нас прилично испод просека земље која је и сама тек тридесета на свету, па према томе ни остали њени становници тешко да могу, све и да хоће, да се сврстају у „купохоличаре“ јер за такве навике имају исувише „танке“ џепове.

Ако претпоставимо да према последњим подацима из потрошачке корпе за трошкове становања штедљиви пензионер не издваја више од предвиђених пет хиљада динара, на располагању му остаје још око 14.000 динара за храну, лекове и све остало што евентуално мо-

ра да плати. Узмимо да ти исти пензионери, навикнути на штедњу, купују у радњама где хлеб кошта 25 динара и да троше један дневно, литар млека и по један јогурт на дан (јер лекови се пију са јогуртом, а они их троше у великим количинама) – то је додатних 3.100 динара. Значи, још читавих 11.000 динара им је на располагању за месо, воће, поврће, јаја, сир и основне производе за хигијену.

Уз добру рачуницу до краја месеца (Фото: С. Завишић)

То што је минимална потрошачка корпа за децембар прошле године коштала нешто мање од 22.000 динара (просечна око 35.500 динара) већ довољно говори о томе шта са просечном пензијом уопште може да се купи. Статистика каже да у њу може да се смести: два килограма пилећег меса, два килограма јунеће цигерице, десет килограма јабука, два килограма пасуља, пет литара јестивог уља, три килограма прашка за прање и негде око 2.000 динара за поправку кућних апарата. Све то је још отприлике 4.000, па од пензије за све друго остаје неких 7.000 динара (а да јунеће или свињско месо, јаја, сапун, пасту за зубе и штошта друго нисмо ни поменули).

Лекови и партиципације за одласке код лекара су веома висока ставка у

Потрошачка корпа „мала“ за овакве производе

пензионерском буџету коју је врло тешко израчунати, али у минималну потрошачку корпу уопште не улазе ове ставке, као ни дневне

новине, чоколаде, вино, цигарете или тек куповина неког одевног предмета (макар то биле и чарапе), то јест за овакве расходе није предвиђен трошак ни једног јединог динара.

Шта купују и како се сналазе пензионери са минималном пензијом од 11.000 динара (чија је куповна моћ 1.300 евра годишње) који свеједно морају да плате трошкове становања и бар хлеб и млеко и, дакле, на то морају да потроше оних осам хиљада динара до којих смо дошли на почетку, заиста је изузетно тешко и претпоставити. Пуне потрошачке корпе су за њих само недостижан сан, а свакодневно прерачунавање и куповина само заиста неопходног – стил живота.

То што ипак сви живимо (додуше, неки само преживљавају) не може се подвести ни под какву математику, нити укалупити ни у какву рачуницу. Неки од пензионера живе у заједничким домаћинствима са децом и унуцима који зарађују па и нису у ситуацији да се издржавају само од своје минималне пензије. Ипак је код нас много чешћа ситуација да ти синови и кћерке остају без посла, а унuci га још нису ни стекли па се бакина

СОС радња и у Миријеву

Трећа СОС продавница трговинског ланца „Јабучка“ за социјално угрожене грађане отворена је у београдском насељу Миријево. Асортиман радње, у односу на прве две, допуњен је свежим месом и месним прерађевинама. Почетком следећег месеца СОС продавница биће отворена и у Новом Београду у Блоку 44.

Први СОС маркет „Јабучке“ отворен је крајем марта у Булевару краља Александра, други на Карабурми, а ниже цене у овим објектима резултат су договора трговаца и добављача.

Најављено је отварање оваквих продавница у Пожаревцу, Зајечару и Младеновцу.

и декина пензија „протегне“ и до џепарца за неког од њих. Две деценије живота у кризи (за коју нас више не интересује ни шта ју је овог пута проузроковало) научило је све, а поготово најстарије, да се с оним шта и колико имају сналазе, па чак да им претекне и за „сламарицу“

Весна Анастасијевић

Европски просек 12.000 евра

Према наводима аустријског Института за истраживање тржишта, европски просек износи око 12.000 евра по становнику годишње. Најбогатија је Швајцарска са више од 27.500 евра по становнику, а следе Луксембург, Норвешка, Ирска и Данска.

Када је реч о земљама југоисточне Европе, куповна моћ хрватских грађана у 2007. износила је 4.565 евра по становнику тако да је Хрватска испред Србије и заузима 29. место на листи. Црна Гора је на 34. месту са 2.338 евра, а Босна и Херцеговина на 36. са 2.033 евра по становнику.

Ана Валасек: стари кутак у библиотеци

Вредне руке тридесет мештанки и даље улепшавају свој нови дом који су добиле на „поклон“

Током прошле године, захваљујући стратегији развоја социјалне заштите у општини Бачка Паланка, људима добре воље који су спознали колико је незавидан положај сеоског становништва, реализован је пројекат Пивнице, којим је у библиотеци овог села створен кутак за Удружење жена.

Управо су из тог простора и потекле многобројне активности припадница лепшег пола овог села с

већинским словачким становништвом.

Добротвор из Аустралије

Када је након осам месеци пројекат завршен, чланице Удружења нису желеле да њихов рад престане, а Градска библиотека није била вољна да им остави простор на коришћење, мада су се у том периоду и књиге више читале, успостављена је сарадња са најмлађима, а и људи су почели да стичу на-

Ана, Зузана и Ката

Улаз у двориште

вику да долазе на културна догађања. Због тога је Ана Валасек која је, као супруга свештеника, цео живот посветила помагању људима, почела да тражи одговарајући простор за Удружење жена из Пивница.

– Обилазиле смо куће које су се нудиле на продају и размишљале о потенцијалним донаторима – причала је Ана. – Виделе смо да можемо заиста много да учинимо за наше село с око 3.500 становника, поготово за старе људе који овде чине четвртину житеља. Обратиле смо се многим за финансијску и

другу помоћ, а послале смо и писмо на други континент, чак у далеку Аустралију. Тамо је, још као младић, отишао Јан Белањи и вредно радећи покренуо бизнис. Није заборавио стари крај, и увелико је на разне начине и раније помагао земљацима. Написале смо му да је наше удружење вољно да помаже мештанима, да их окупља и брине о њиховим потребама, да нам знање и воља никако не мањкају, али нам зато мањка простор па бисмо желеле да купимо одговарајућу кућу у којој бисмо се дружиле и бавиле разноврсним другим

УДРУЖЕЊУ ЖЕНА ПИВНИЦЕ
У ОПШТИНИ БАЧКА ПАЛАНКА

Расадник културних догађаја

Подмлађена старинска комода

активностима. Подржао нас је и локални свештеник, који је заменио мог покојног мужа – каже Ана.

Готово истовремено кад су Пивничанке коначно пронашле одговарајућу кућу, која би се уз минимална средства могла привести намени, уследио је телефон-

ски позив од добротвора из Аустралије да је новац већ на рачуну.

Уследила је неверица, јер се ни у најсмелијим сновима Пивничанке нису надеале да ће добити цео износ за куповину куће. Радосна вест подстакла је 30 жена из Удружења да што пре

Пред новом кућом

преуреде свој нови „радни дом“.

На првој радној акцији окопале су предњи део дворишта, посадиле цвеће и припремиле неколико гредица за сејање сезонског поврћа. Велико парче земљишта у продужетку биће засејано курузом за продају, а огромни наткривени простор, у коме је бивши власник држао пољопривредне машине, једног дана ће постати летња позорница с које ће се културним дешавањима напajати цело село.

Ово је званично Дијаконски дом, у власништву цркве, у оквиру кога ради Клуб за отворену заштиту Геронтолошког центра из Бачке Паланке. Нада Јулинац и архитекта Владимир Фекете су, заједно са чланицама Удружења жена, испланирали ситније грађевинске измене којима ће простор бити сасвим прилагођен жељеној намени. Значајан партнер је и Екуменска

хове струке, што пре заврше. А жене ће, као досад, продајом рукотворина и посластица обезбедити новац за рад Удружења. О многим плановима причале су нам пензионисана паорка Ката, благајница Удружења Зузана и Ана Шустер која је одушевљена домишљатошћу и енергијом председнице Ане Валасек.

За болесне и усамљене

У кући ће бити смештен дневни боравак, ту ће бити организовано мерење притиска и шећера у крви, постојаће кухиња у којој ће се справљати топли оброци за старе, болесне и усамљене, док ће деца спремати приредбе за баке и деке и учити старе занате.

Из ове куће су овог Ускрса кренули весели пакети усамљенима, са шареним јајима, домаћим колачима и резанцима за супу. А у

Традиционална словачка лутка

хуманитарна организација која већ неколико месеци финансира рад неговатељице чију помоћ за сада користи седам остарелих особа овог села. За потребе клуба већ су даривали велику гарнитуру и нека ортопедска помагала.

Овде рачунају да ће и понеки мештани, мајстори разних заната, бесплатно, баш као и архитекта Владимир Фекете, помоћи да се неопходни радови, њи-

свом новом дому Пивничанке ће припремати ђаконије за представљање на Божићном вашару који у Београду већ више година организују супруге амбасадора.

Речју, биће то за њих „центар света“, с којег ће се полазити на излете, долазиће им гости и сви који пожеле да у свом селу, усидреном у бачкопаланачкој општини, направе нешто слично.

Ика Митровић

Кретање и физичка активност су најважнији у превенцији срчаних обољења

СМРТНОСТ ОД КАРДИОВАСКУЛАРНИХ БОЛЕСТИ У СРБИЈИ ВЕЋА НЕГО ИКАД

Срце плаћа рачун за начин живота

Ведрији поглед на све што нас окружује најбоље штити наше здравље

Никад нисмо имали развијенију кардиолошку праксу у земљи, стручније лекаре специјалисте и савременију опрему него сада, а ипак је смртност од срчаних обољења већа него икад. Чак смо по смртности од болести срца и крвних судова на трећем месту у свету, каже за наш лист др Витомир Ђорђевић, специјалиста интерне медицине, кардиолог из Дома здравља „Др Ристић“.

За то постоји више разлога и логичних објашњења, а најважнији је стрес у коме се као нација већ дуго налазимо, сматра др Ђорђевић:

– Стрес се креће одређеном путањом: прво узлазном, и то је период у коме смо све више у стресу и све напетији. Када достигне врхунац, онда неко вре-

Др Витомир Ђорђевић

ме буквално стоји на истој тачки. Практично, особа је непрекидно у неком периоду изложена одређеној „дози“ стреса, после чега он креће силазном линијом. То је период када особа већ упада у депресију и безвољност. Ми смо, као нација, већ скоро двадесет година

на тој равној линији, непрекидно изложени високом нивоу стреса и сада, мислим, већ улазимо у ону „падајућу“ фазу, када смо мрзовољни, депресивни, у сталном страху од неизвесне свакидашњице и то се директно одржава на наше здравље, пре свега на срце које све чешће страда – објашњава др Ђорђевић.

Подаци говоре да је смртност од срчаних обољења у развијеним земљама упола мања него у неразвијеним – још 1990. године у богатијим државама, као што је Америка, од болести срца умрло је пет милиона људи, док је у неразвијеним, као што је наша, од истог обољења страдало девет милиона особа.

Постоји, према истраживањима нашег саговорника,

заснованим на дугогодишњим анализама светски признатих научника, још један веома важан разлог због којег у нашој земљи број оних који пате од болести срца расте.

– Објашњење је такозвана вуду смрт. Засновано је на проучавањима црначких Банту племена чији припадници, када их изопште из друштва, односно протерају из племена, у кратком року умиру. Изаолација код њих проузрокује страх, панику и обично их нађу у згрченом, неприродном положају, што одаје стање у коме су били и због кога су умрли. С обзиром на то да смо ми већ дуги низ година у некој врсти изолације од света, као друштво смо стално у страху од изопштености, а то се одражава и на

наше здравље, опет најчешће на срце – појашњава др Ђорђевић.

Иначе, ментални склоп људи у Србији, најбоље одсликан дефиницијом да смо ми народ који жели „да комшији цркне крава“, значи менталитет који нагиње негативном, такође је један од разлога што смо болеснији од неких других нација са позитивним односом према људима и животу уопште, сматра др Ђорђевић. Ведрији начин посматрања ствари, промена онога што желимо околини у добро уместо лошег, утицаће позитивно и на наше здравље.

И као врста, људи већ хиљадама годинама непрекидно угрожавају своје здравље: лошим навикама (пушење, алкохол), непр-

вилном исхраном, нездравим начином живота, истиче др Ђорђевић:

– Људски геном, дакле састав ћелија и организма у целини, приближно је исти као и пре 70.000 година, то јест од тада није ништа битно промењено у нашој структури, али јесте много тога у нашим навикама. То се нарочито односи на кретање. У то време су људи трчали и прелазили по 30-40 километара дневно, док се данас крећемо од куће до кола, од кола до канцеларије и обратно, што је једва неколико стотина метара на дан. Зато су кретање и физичка активност најважнији у превенцији срчаних обољења. При том треба знати да је добра она физичка активност која изазива знојење – значи, када човек почне да се презнојава, тада почиње стицање кондиције.

Било би добро, каже наш саговорник, када би сви они који због темпа живота и недостатка времена не могу да стигну да трче или шетају имали кућне бицикле или неку сличну справу на којој би вежбали док, рецимо, гледају телевизију.

– Ипак, када говоримо о овој теми, треба знати и то да су многи симптоми који указују на срчане сметње у суштини изазвани стресом. Зато се у последње време све чешће догађа да млади људи долазе у ординацију са свим симптомима срчаних проблема, чак инфаркта, а да у ствари немају никаквих здравствених проблема те врсте. Сви налази и анализе су добри, а изгледа као да имају срчани удар. То је опет последица стреса, анксиозности... У медицини је такође познат и појам соматизације – везивање психичких проблема за одређени орган у телу, опет најчешће за срце. То значи да људи из своје психе практично пројектују болест на тај орган и да он онда и показује знаке болести – наглашава др Ђорђевић.

Весна Анастасијевић

Одмах позвати хитну помоћ

Пошто се у пролеће због променљивог и нестабилног времена појачавају здравствене тегобе оних који већ имају срчана обољења, није лоше да у свакој породици која има срчаног болесника бар неко од укућана зна како да му притекне у помоћ:

– То заиста треба да буде особа са бар основном обуком за реанимацију, јер нестручна помоћ може више да шкоди него да користи. У сваком случају одмах треба позвати хитну помоћ и што тачније им представити стање болесника, јер од тога може да зависи живот, пошто су минути у питању. Ако погледамо статистику преживљавања срчаног напада, уверићемо се у то. Наиме, у случајевима пружања помоћи на улици преживљавање је 10 одсто, док је у случајевима када се то ради у болници, стручно, преживљавање од 50 до 60 одсто – истиче др Витомир Ђорђевић.

ЉУБОВИЈА

Санитетско возило на дар

Поклон јапанске владе

Дом здравља „Љубовија“ у Љубовији, који обезбеђује здравствену заштиту за 18.000 становника ове општине и многобројне грађане општине Братунац из Републике Српске, добио је ново санитарско возило марке „ситроен“ вредно 50.000 евра.

Према речима др Снежане Петровић, директора ДЗ „Љубовија“, возило је донација јапанске владе, која је овој здравственој установи недавно поклонила и два ЕКГ апарата, аналајзер и два дефибрилатора, што лекарима у љубовијском дому здравља пуно значи јер ће пацијентима моћи брже да поставе дијагнозу и ефикасније да их лече.

В. Ђишила

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Пацијенти могу да одахну

Дом здравља у Смедеревској Паланци с Општом болницом „Стефан Високи“ формираће заједничку службу за збрињавање ургентних стања са свим неопходним специјалистичким прегледима. На овај начин, каже директор Дома др Владимир Ђорђевић, пацијент више неће морати да се шета од једног до другог лекара а на располагању ће му бити и заједничка дијагностичка служба. Да се оболели не би жалили како је телефон у Хитној помоћи стално заузет и како лекари неће да иду на терен, почели су да се снимају сви разговори. Уколико се установи да је недолучним понашањем здравствених радника угрожено здравље пацијента, они ће бити кажњени.

– Ради квалитетнијих здравствених услуга и што краћег времена за добијање лабораторијских налаза купили смо, захваљујући средствима СО Смедеревска Паланка, биохемијски апарат – анализатор. Следи решавање проблема Стоматолошке службе у Дому здравља у којој ће бити укинута досадашња пракса да се пацијенти пупују у приватне ординације стоматолога – и овде ће морати лични доходак да се зарађује већим залагањем на послу и љубазношћу. За потребе Службе за кућно лечење набавићемо два мања аутомобила, док ћемо за ОРЛ амбуланту набавити апарате за аудио и тимпанометрију а за Службу опште медицине три ЕКГ-а – наглашава др Ђорђевић.

Др Владимир Ђорђевић

Сл. Костантиновић

Јела од блитве, коприве и зеља

Пијачне тезге су у пролеће препуне блитве и зеља и треба их што више користити. Такође, треба прошетати ван града и набрати коприве, наравно, са рукавицама на рукама. Ако се беру младе коприве, могу се користити и стабљике, а код старијих само лишће. Добро опраном лишћу блитве, односно зеља треба одсећи дршке, а коприви корен, и прелити врелом водом да омекша, оцедити и припремати одговарајућа јела – чорбе, салате, пите, сармице, мусаке...

Чорбе

Ситно сецкану мању главицу црног лука кратко пропржити на уљу, убацити на резанце сецкану везу блитве, зеља или коприве заједно са ситно исецканим дршкама, сипати литар воде и пола месне коцкице за супу, па пустити да кува пет минута; додати кашику интегралног брашна размрљеног у децилитру млека и 2-3 сецкана чена белог лука или два струка младог лука и на нижој температури кувати још пет минута, посолити и побиберити по укусу и чорба је готова. Уместо воде и коцкице за супу,

може се сипати литар супе од костију. По жељи, може да се дода тестенина за супу или мало пиринча.

Салате

Оцеђену омекшалу блитву, односно зеље исећи на резанце и прелити мешавином уља и сирћета, посути сецканим младим белим луком или ченом белог лука и мало посолити. У блитву може да се дода неколико обарених кромпира. Уместо мешавином уља и сирћета,

обе салате могу да се прелију киселим млеком или јогуртом. Те салате уз барену или печену рибу представљају једноставан али добар ручак. Наравно, ко воли да експериментише, може у обе салате да дода супену кашику пропрженог сусама или семенки бундеве, сецкане орахе или крупно рендану јабуку или шаргарепу.

Сармице

Вероватно су свима познате сармице од блитве или зеља пуњене мешавином млевеног меса, пиринча, јајета и лука и овде нећемо о томе – пробајте сармице од блитве пуњене поврћем.

Одабрати што веће листове блитве, рачунајући по један, евентуално два по особи, прелити врелом водом да омекшају, оцедити, одсећи дршке и жилице са доње стране листова. За сваки лист потребна је око шака мешаног поврћа – кромпир, грашак, шаргарепа, лук црни и бели, боранија, целер, с тим што се све сем грашка уситни на коцкице, односно наренда. За шест листова блитве додати и две кашике пиринча или проса, кашичицу сувог зачина, јаје и мало соли и бибера. Лист блитве ставити на већу кашику за супу па у средину утиснути ша-

ку или нешто више мешаног поврћа, зависно од величине кашике, крајеве листова преклопити преко те смесе па пажљиво окренути и спустити у ширу шерпу тако да је с горње стране полулопта. Тако поређати све полулопте од блитве и сипати, да огрезне, густо парадајз сок или воду са измрвљеном коцкицом за супу и кувати на

нижој температури. У мало воде или сока од парадајза умутити кашику интегралног брашна, прелити јело, попрскати кашиком уља и кувати још пет минута. Јело изнети на сто у посуду у којој је кувано и служити уз кисело млеко.

Вариво

Припрема се на исти начин као вариво од спанаћа, што значи да се за четири особе добро опере око 500 г зелениша (блитва, коприва или зеље), прелије врелом водом и након неколико минута оцеди и ситно исецка или самеле на апарату за

сецкање поврћа. На старински начин, на мало уља се кратко пропржи ситно сецкана главица црног лука и три чена или струка младог белог лука са кашиком брашна, сипа око три дл млека и кад мало прокува, дода лишће и кува још три минута уз додатак кашичице сувог зачина. Здравље је да се брашно умутити у млеку, дода лук и зачин, кува три минута, дода зелениш, кува још три минута и, на крају, посолити и побиберити по укусу.

Мусака

Дно тепсије или друге ватросталне посуде премазати масноћом и прекрити танким кришкама мало осушеног хлеба, а на сваку кришку сипати кашичицу ренданог сира и мало зачинског лишћа по

избору. Прелити врелом водом 500 г зелениша (блитва, коприва или зеље), оцедити, ситно исецкати или самлети на апарату за сецкање поврћа, умешати кашику сувог зачина, 2-3 чена или струка младог белог лука и четири кашике ренданог сира и распоредити по кришкама хлеба. Излупати три јајета, посолити, побиберити и измешати са 1/2 л млека, прелити јело и запећи у рерни.

Пензионерка Кова

У ИДУЋЕМ БРОЈУ:
Пита и капама

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Време за велико спремање

Некад се у нашој земљи није знало за екологију,
али се зато знало за породично васпитање

Ето, чедо моје, прође и тај Дан пла-
нете Земље. Обележили су га, ка-
ко је ко имао пара и маште, у већини
држава у свету. Било је и код нас ра-
зних акција чишћења смећа које се
преко целе године оставља тамо ди
му место није. Да ти не набрајам са-
да шта све људи бацају у потоке, ре-
ке и језера, какав отпад остављају
крај путева и раскршћа, које хемика-
лије из фабрика или фарми трују ри-
бу и биљни свет наших водотокова.
Видиш то и сама, дете моје, ди год
да кренеш.

Развреднили се ових дана млади
и одрасли, склањају отпад, саде но-
во дрвеће, и чак роне по језерима
да поваде бачене шпорете, дотраја-
ле аутомобиле и којекакво смеће што
га побацаше људи без икакве, а не
само еколошке савести.

Кад се само сетим како је пре би-
ло више елана у људима. Тада се ни-
је знало за екологију, али је у моди
било породично васпитање, и знало
се ди је буњиште, а ди излетиште.
Па и касније, кад си ти била школа-
рац, љуби те баба, увек је био неко
старији у згради, ко је волео децу,
па би вас повео суботом да покупите
око зграде и у дворишту оно што је
ветар нанео. Данас тога слабо има,
а смећа све више, службе чистоће,
мада стално раде, не могу да постиг-
ну. Залуд на сваком ћошку канте и
контејнери. Кад дуне она кошава и
узвитла најлонске кесе, новине и дру-
гу амбалажу бачену уз пут, подигне
то што лети све до крошњи дрвећа
и окачи горе. Као опомену да свако
брине о свом смећу, као знак да ће,

због оних који чак са спратова бацају
кесе пуне ђубрета, тај отпадни садр-
жај силом природе њима бити поно-
во враћен!

Читам, чедо моје, како је еколо-
шко Министарство покренуло велику
акцију „Чистимо Србију“. Е, сад, не
знам баш све детаље око тога, и ко-
ја је чија улога, али бих ја то проши-
рила. Јер, има код нас много више
прљавштине од оне која се баш до-
бро голим оком види, има ту талога,
љуби те баба, на све стране, и рђе
која се покрива угланцима аутомо-
билима, зградама, слаткоречивошћу
и заклињањем у ово и оно, а наро-
чито у правду и законе!

Не знам ни да ли ће, кад некеме
докажу да је загадио и обичним, а
камоли отровним или радиоактивним
отпадом неки део Србије, уследити
икаква казна?! То на нашим судови-
ма траје још дуже него доказивање
одговорности лекара. Онај што му је
доказано да је тражио мито за опера-
цију дечака припао баш судији који
ће ускоро у пензију; док му одреде
другог судију, док почне поступак
прикупљања чињеница, док тај бу-
де изврдавао позиве, неће му поди-
ћи ни оптужницу, а не да га осуде.
За смрт девојчице, коју су пре две го-
дине оперисали лекари у „пуној сна-
зи“ – у осмој деценији живота, тек
је подигнута оптужница. Ко је њима
дао дозволу да у тим годинама опе-
ришу људе?

Не верујем, чедо моје, да ће ту су-
дије гледати правду, бар не ону на-
родну и божју. Имају они законе које
много прекршиоци знају како да изи-

грају, да одуговлаче до застаревања.
И ту је правосуђе, кажу, немоћно.

Зато сам се неки дан зачудила
како је правосуђе ипак моћно, али
само у одбрани својих интереса. У
новинама је објављено како је једна
од влада Србије потписала уговор
са судијама да ће им одређеном ди-
намиком повећавати плате, а пошто
то није поштовала, општинске суди-
је су тужиле државу. И, крајем про-
шле и почетком ове године, почели
су да наплаћују обештећења – и до
седам хиљада евра по судијској гла-
ви! Њихово се решило, док ће бројни
радни спорови обичних смртника, од
којих неки са правоснажним судским
одлукама, можда, због препоруке не-
ких високих владиних чиновника, би-
ти замрзнути.

Све је то, дете моје, у интересу
државе. Као и амбалажа животних
намирница са мањим садржајем, али
истом ценом. Јер, Европа је укину-
ла стандардне величине паковања,
а наши одмах пригрлили нова прави-
ла. Нема везе што ми још нећемо у
Унију, важно је да нам произвођачи
и трговци „трасирају“ пут до тамо. А
и боље је по здравље појести чокола-
ду од 90, него од 100 грама, попити
за два прста мање млека или јогур-
та у истом паковању...

Само, мислим се, није добро по
екологију. И даље је иста количина
смећа. Србију је тешко очистити!

Унука Ика

СПАСАВАЊЕ ПЕНЗИЈА ЕВРОПСКИХ ПОСЛАНИКА

Испраћај са „златним падобраном“

Пензијски фонд Европског парламента се „заиграо“ и улажући у ризичне инвестиције остао без више од сто милиона евра

Повика да посланици много зарађују а у најмању руку недовољно привређују, другим речима да узимају много пара за мало рада, није, како нам се можда чини читајући и гледајући извештаје из Скупштине Србије – само наш специјалитет.

Ових дана се тако води жестока полемика и у најстаријем парламенту Европе, британском, око разних начина на које тамошњи посланици из државног буџета узимају за наше појмове заиста велике своте, по разним основама. Премијер Гордон Браун је покушао да уведе мало реда, и посебне додатке изабраним представницима народа плаћа само кад присуствују седницима. Али, као што се и очекивало, тај предлог су минирали они који су једини били у позицији да га претворе у закон – посланици. У томе су се сложила оба парламентарна тора, и владајући и опозициони.

Некако у исто време, у последњој недељи априла,

европски медији добили су још једну „посластицу“ коју су сервирали јавности. Опет је била реч о посланицима – у овом случају члановима Европског парламента, једином директно изабраном телу Европске уније. Њих има укупно 785, бирају се, по посебним квотама, у свакој од 27 чланица ЕУ појединачно, али у име свих 492 милиона житеља Уније.

Реч је о томе да је пензијски фонд за европске посланике, иначе по свим оценама веома дарезљив, улажући прилично ризично у временима пре избијања текуће финансијске и економске кризе (када је то иначе било правило) – изгубио око 120 милиона евра.

Даш евро, добијеш два

Пошто су посланичке пензије загарантоване одговарајућим европским законом, постоји дакле легална обавеза да се исплаћују, отуд се поставило питање како попунити рупу која је створена.

Са највишег места у ЕУ предложено је да се то учини новцем који се прикупља од пореских обвезника из свих земаља Уније – тако што ће се, према већ уобичајеној формули, за поменути мањак повећати доприноси чланица. То су, наравно, медији, поготово они „евроскептични“, дочекали „на нож“. У овим временима кризе, када „обични“ пензијски фондови трпе губитке чије последице носе убоги пензионери, откуд европским посланицима право да себи гарантују пензије на рачун тих истих људи, главна је замерка предложеном решењу, које су многи окарактерисали и као истински скандал.

Буџетски, односно порески новац већ чини две трећине пензијског фонда Европског парламента. Према важећим правилима, сваки посланик треба да од своје плате за пензију издваја тачно 1.194 евра месечно, на шта му се из буџета Парламента додаје још двоструко толико (2.388 евра).

Право на исплату пензије стиче се са навршене 63 године живота. Ова граница је уведена тек недавно – пре тога европска пензија је могла да се прима и са 60 година. Конкретно, сваки посланик би примао европску пензију у износу од 1.393 евра пет година за сваки мандат проведен у удобним посланичким клубовима ове институције.

Да би се разумело зашто је ово оцењено као скандал, треба имати у виду да је ова пензија у ствари само додаток на пензије које чланови Европског парламента добијају од својих влада. На том, националном нивоу влада иначе прилично шаренило кад је реч о платама, па сходно томе и националним пензијама: најбоље, рецимо, пролазе европски посланици из Италије, који месечно примају по 12.343 евра, док најслабије пролазе они који долазе из Мађарске, где је та надокнада само 840 евра месечно.

Све ово је, међутим, у сенци текуће контроверзе:

треба ли, заиста, губици да буду покривени на начин како је то предложено, или и посланици треба да поделе судбину обичних пензионера.

Посланик из редова немачких социјалиста Мартин Шулиц, који иначе често критикује претеривања бриселске бирократије, сматра да би управо тако нешто било праведно. „Парламент није учествовао у подели профита фонда, па зашто би онда покривао његов губитак“, гласио је његов коментар.

Новац испарио код Мејдофа

Обични пензионери, наравно, нису крили огорчење. Тако је, како преносе интернет издања европских листова, извесна госпођа Гофин, једна од станарки пензионерског дома који је у непосредном суседству елегантне зграда Европског парламента у Стразбуру, целу ситуацију прокоментарисала овако:

„Својом пензијом једва успевам да платим собу у овом дому, а да не помињем рачуне за лекаре, или ретко задовољство као што је одлазак код фризерa да средим косу“. Њена другарица из исте куће је пак била нешто равнодушнија: „То је стара прича: или си рођен срећан, или ниси“.

Додатно огорчење је изазвало и откриће да је фонд паре изгубио улажући у пирамидални систем америчког финансијера Бернарда Мејдофа, који је прокоцао чак 50 милијарди долара. У ЕП се, међутим, демантује да је фонд са Мејдофом пословао директно, али не одбацују могућност да је њихов новац испарио баш тамо.

Занимљиво је да је једно слично претеривање кад је реч о пензијама ЕУ функционера прошло са много мање критичких опаски. Реч је о томе да ће чланови Европске комисије, 27-члане „владе“ Уније, који ове године буду ишли у пензију, бити испраћени са истинским „златним падобраном“: сваки одлазећи комесар ће примити по око милион евра у виду пензије и других бенефита. То ће европске пореске обвезнике ове године коштати више од 75 милиона евра.

Милан Бекин

НЕМАЧКИ ОДГОВОР НА КРИЗУ

Влада повећава пензије

Пакетом мера, који је пре неки дан обелоданила немачка влада као одговор на економску кризу, предвиђен је, између осталог, и раст пензија од 1. јула – највећи у последњих де-

сет година. Пензије ће бити повећане за 2,41 одсто у некадашњим „западним“, а за 3,38 процената у „источним“ покрајинама где је, иначе, стандард нижи. Ово законско решење о по-

већању пензија које се исплаћују из касе државног фонда значи превагу „социјалне струје“ – социјалдемократе над хришћанима у кабинету канцелара Ангеле Меркел.

ЈАПАН НАСТОЈИ ДА СМАЊИ БРОЈ НЕЗАПОСЛЕНИХ

Плаћање добровољне депортације

Јапанска влада недавно је одлучила да Јужноамериканцима јапанског порекла, којих је највише из Бразила, купи авионске карте за повратак кући јер фабрике смањују производњу. Наиме, прошлогодишња глобална тражња аутомобила смањена је за 14 милиона возила,

а са њом и потреба за радним местима на којима су запослени Бразилци и Кинези. Како пише светска штампа, ослобађањем од странаца, који су први на удару за отпуштање, Јапан настоји да смањи број незапослених који се попео на 4,4 одсто, што је највећи проценат у последње три године. Они који буду прихватили ову добровољну депортацију добиће 3.000 долара и још по 2.000 долара за сваког члана породице којег буду повели са собом.

Пример Јужноамериканца јапанског порекла показује колико судбина може да буде чудна. Наиме, они су пре двадесет година били позвани од тадашње јапанске владе

да дођу у земљу предака јер је производња аутомобила расла и Јапану су били потребни радници, али и попуна празнина у наталитету, да би им сада било предложено да се врате из земље предака у земљу где су живели.

ВИТАЛНА ИТАЛИЈАНКА ЕЛИЗА ЛЕВИ ОД 102 ГОДИНЕ

Преживела пад с четвртог спрата

Италијанка стара 102 године пала је с четвртог спрата старачког дома у Торину, и остала неповређена.

Елиза Леви, енергична и самостална бакица, желела је да погледа радове у дворишту дома у коме борави од пре две године, изашла је на балкон без ограда, сагла се да види шта се тамо збива, изгубила равнотежу и пала. Имала је срећу да су радници, само неколико часова раније, испод балкона поставили пластичну кућицу за децу из суседног дворишта на коју је пала.

Елиза Леви је одмах пренета у болницу где је задржана на посматрању.

У МОКРИНУ ОДРЖАНО СВЕТСКО ПРВЕНСТВО У ТУЦАЊУ УСКРШЊИМ ЈАЈИМА

„Заливанце“ нема прођу

Као и у минулих 19 година у Мокрину, у кикиндској општини, одржано је светско првенство у туцању ускршњим јајима.

Већ од првог организовања Туцанијаде утврђена су правила којих су такмичари морали и сада да се придржавају. Проверавало се да ли је јаје искључиво кокошије, природно, да није „заливанце“ са убризганим појачивачима који вештачки оснажују љуску... Сва такмичарска јаја се испитују пре туцања, а победничко се ољушти и његов власник и судија га преполовљеног поједу пред гледаоцима.

Овогодишњи победник по други пут био је Стеван Проданов, из проверене шампионске породице (отац Јефта и млађи брат Душан су већ били на победничком трону). Занимљиво је да су чланови ове мокринске фамилије од зимус бирали најјаче међу скоро 15.000 јаја чију су чврстину проверавали ударањем у зубе и одређивали које је погодно за такмичење.

Други финалиста Живица Блажић такође је Мокринчанин. Срећу су опробали и такмаци из иностранства, а много више их је било међу посетиоцима.

Ову несвакидашњу манифестацију увеличали су гости из Канаде, Кувајта, Русије, Словеније и наравно из многих места у Србији.

С. Завишић

Шта ће рећи жири

ШАБАЦ

Победник Добрица Савковић

У ресторану Општинске организације инвалида рада Шабац организовано је такмичење за најјаче и најлепше ускршње јаје. Најлепше ускршње јаје ишарала је Мира Радосављевић, а друго и треће место припало је Тањи Ловчевић и Мири Савковић. После много полупаних јаја, за најјаче је проглашено оно којим се такмичио Добрица Савковић. Да није било „лажи и подвале“ доказано је тако што је победник пред сведоцима преполовио јаје којим се такмичио. Сви победници су добили и скромне награде.

Градска управа Шапца је, иначе, поводом православног Ускрса обезбедила поклон честитке за 50 материјално угрожених чланова Општинске организације инвалида рада.

Б. Радвановић

ВАСА БАБИЋ ИЗ КУЧЕВА ФОЛКЛОРНА ЛЕГЕНДА ИСТОЧНЕ СРБИЈЕ

Коло Србе одржало

Васа Бабић (72), пензионер из Каоне код Кучева, током четири деценије посвећености фолклору научио је српским играма и обичајима у народном колу око 5.000 момака и девојака!

– Правилан корак је закон у колу, од њега све почиње и све се њиме завршава. Ко за корак и ритам нема осећај, тај боље да се не хвата у коло у коме је све лепо надигравање – вели Васа. – Изворна музика и народне игре су ми у крви од рођења. Кажу моји укућани да сам са две и по године заиграо и научио да играм прво влашко коло. Цео живот ми је прошао у чувању народне традиције, а стотину признања која сам добио кресе витрине у мојој ку-

Примио и сто прво признање

ћи и доказују да нисам узалуд проћердао живот.

У фолклорним друштвима Васа је био најпре играч, па кореограф, костимограф, саветник, организатор. Бројне су породице у којима је учио и обучио српској народној игри и по три генерације.

– Коло је Србе одржало, њему хвала. Народ који нема свест о сопственој фолклорној прошлости и традицији, као да не постоји – каже Васа Бабић који је у селу Нересница примио сто прво признање, у име КУД-а из Каоне.

Васа је, иначе, био директор манифестације Хомољски мотиви у Кучеву пуних 37 година.

Љ. Настасијевић

МЕЂУНАРОДНА ИЗЛОЖБА У МАЈДАНПЕКУ

Сликарке из 13 земаља

Поред слика, изложене и рукотворине домаће радности и традиционални српски специјалитети

Актив жена Општинске организације инвалида рада Мајданпек учествовао је, са Центром за културу, на седмој „Међународној изложби жена сликара 2009“ која је до средине априла трајала у Мајданпеку.

За изложбу је пријављено 465 радова 271 уметнице из 13 земаља, а селекциона комисија, са директором

Центра Зораном Митровићем на челу, одабрала је 391 дело 223 уметнице, од којих је 20 из Индонезије, Грчке, Аустрије, Немачке, Швајцарске, Мађарске, Црне Горе, Словеније, Италије, Енглеске, Русије, Новог Зеланда и Израела.

Ауторкама најбољих слика додељена су признања и захвалнице.

Актив жена ООИР Мајданпек, са председницом Миладинком Биришић, учествовао је у спремању 27 врста старих јела и у продајној изложби ношњи, уз несобичну помоћ Фадила Бујупија из Општинске организације инвалида рада и Милорада Атанасковића, председника те организације.

ООИР Мајданпек

Зора и Влада – и данас задовољни кад су заједно

Зорка Јовановић, познатија као учитељица Зора, и њен супруг Владимир – Влада Јовановић, пензионери из Сврљига, у свом дому су, баш на дан школске славе, Светог Саву, свечаним ручком, са најбољим комшијама, прославили, како рекоше, „првих“ шездесет година брака.

– Да ли је ово била златна, платинаста или дијамантска свадба, свеједно је – каже учитељица Зора. – Са мојим Владом сам у браку 60 година, како рече једна моја рођака, „две дебеле робије“. Међутим, биле су, и данас су то лепе године. Наше је задовољство што смо на пут извели генерације и генерације ђака. Своје деце, нажалост, нисмо имали, али су зато сви ђаци били наша деца.

И, заиста, присећање на разноразне догодовштине из живота, углавном веселе, везане за прве љубави и

познанства ово двоје веселих људи, о чему је, са посебном дозом хумора, говорио Владимир, често су прекидали телефонски позиви бивших ђака из Вароши, Сврљига, али и из других места где данас раде и живе Зорини и Владинови ђаци; поздрави на локалном радију, са шалјивим песмама, упућени су углавном Влади, од колега ловаца и риболоваца.

– Било је пуно „првих љубави“, сећам се и првог пољупца, изненада добијеног од свастике нашег попа у селу – казује учитељ Влада, док Зора објашњава како су се видели, упознали, заволели.

– Било је то у мом Неготину. Он ђак учитељске школе, а ја гимназијалка. Ја се загледала у њега, он у другу... Тек пред крај моје прве школске године, 1948, у далеком Касидолу код Прибоја на Лиму, поново сам

У ПОСЕТИ ПЕНЗИОНЕРИМА СА ШЕЗДЕСЕТОГОДИШЊОМ БРАЧНОМ „ТРАДИЦИЈОМ“

Љубав и понека ћутња

чула за „мог Владу“. На ручку код мог колеге учитеља Драгослава Божиновића, Драгослав, родом из Бучума где је тада Влада радио, каже ми да има за мене неког момка – Владу. Мени одмах паде на памет да је то „мој Влада“, испале ми прибор из руку, сузе потекоше, а ја беж' у моју собу – сећа се Зора.

После, за време распуста, двоје младих се узеше. Како није било радног места у сврљишком крају, Влада, за својом Зором, пође у Касидол, а после су, преко алексиначког Крупца, стигли у сврљишко село Варош. Питамо за рецепт дугочечног брака.

– Е, то вам је, пре свега, љубав, међусобно уважавање и поштовање, понекад мала „ћутња“, па потом разговор... – поручило је ово двоје и данас срећних људи из Сврљига.

Д. Петковић

РУКОТВОРИНЕ ИЗ НОВЕ ВАРОШИ „ЛЕТЕ“ ШИРОМ СВЕТА

Супови у ораховом дрвету

Самоуки резбар Томислав – Тома Обућина, запослен у Дринско-лимским хидроелектранама у Новој Вароши, у својој радионици у селу Буковик изнад кањона Увца већ пет година пили белоглаве супове из орахових и брестових трупаца.

За разлику од сродника који цео век проведу на крилима, једрећи изнад воде три језера у недрима Увачког кањона, орловима које направи Обућина суђено је да небеско плаветнило гледају само кроз прозорска стакла радионице. Тек што им се лак осуши на изрезбар-

ним крилима, они напуштају заселак Студница и полећу у канцеларије и станове Нововарошана, разасутих по белом свету, који у туђини на овај начин желе да осете дах родног краја.

– Првог орла сам изрезбаро из трупаца управо по наруџбини. Наши људи који живе у Београду хтели су да председника завичајног удружења испрате у пензију поклоном који ће га подсећати на родни крај. Резбара је пуно у овом делу рашке области, али су одабрали мене знајући да цео живот другујем са орловима и да ћу баш ја најверније у др-

вету дочарати орла како са литице посматра Увац – прича Обућина.

Мајстор Обућина је рођен и одрастао у крају у којем се одвајкада према белоглавим суповима народ односио са страхопоштовањем.

– Можда је баш због тога „небески краљ“ и одабрао кањон Увца да му буде једно од последњих станишта у овом делу Балкана. У литицама кањона, који је проглашен специјалним резерватом природе, данас се гнезди око 300 ових птица – каже Обућина.

Ж. Дулановић

Томислав Обућина

Родолуб Живадиновић

ГРАЂАНИ НЕДОВОЉНО ЗНАЈУ О АПИ ТЕРАПИЈИ

Здравље из кошнице

Научни радови говоре да пчелињи производи могу да се примењују у превенцији многих болести

Савез пчеларских организација Србије увелико ради на образовању грађана о вредности пчелињих производа. Председник ове асоцијације др Родолуб Живадиновић наглашава да апи терапија као грана комплементарне медицине још није довољно позната људима:

– Кад бисмо на улици поставили питање шта је апи терапија, од сто анкетираних 99 не би знало да одговори. Наш циљ је да обрнемо ситуацију – да један не зна, а 99 да знају. Зашто је то битно? Због тога што је апи терапија једна веома озбиљна

грانا комплементарне медицине. Велики број научних радова, објављених последњих година, указују на то да пчелињи производи не само да се могу успешно примењивати у превенцији многих болести, већ и у њиховом сузбијању.

Стога је Савез пчеларских организација покренуо маркетиншку кампању да би конкретне научне доказе ставио на увид јавности. Снимљен је и филм о апи терапији под насловом „Здравље из кошнице“.

– Сви пчелари могу да копирају тај филм и да га деле заинтересованим гра-

ђанима – напомиње др Живадиновић. – Циљ нам је да што већи број људи дође до тих информација. Биће фасцинирани кад погледају филм, јер је апи терапија нашла решење и за неке проблеме где је савремена медицина постала немоћна, пре свега у сузбијању неких бактеријских инфекција. Познато је да су антибиотици данас све немоћнији пошто бактерије стичу отпорност. Међутим, пчелињи производи делују кроз више механизма и, како научници тврде, бактерије на њих никада не могу да стекну отпорност.

Д. Јанолић

ПОЧЕЛО ЈЕ КАО ХОБИ

Четири деценије са пчелама

Шапчанин Васа Мијатовић (74) већ 20 година је пензионер, а двоструко дужи бави се пчеларством. Све је почело као хоби и љубав према пчелама и природи, чиме га је „заразио“ отац Младен, а он је пчеларством „пелцовао“ унука Предрага; син Горан је алергичан на убуд пчела, али супруга Вера даје пун допринос успешном раду Пчеларства „Мијатовић“ у Шапцу.

Васа је за рад добио многе награде, међу којима посебно истиче „Златну пчелу“ – признање Савеза пчелара Србије. Такође, члан је Удружења пчелара

у Шапцу које броји око 150 чланова, а био је и његов председник.

– Почео сам са неколико кошница, па сам имао и по 100 пчелињих друштава. Данас на „пашу“ одвозим шездесетак. Пчелињак ми је у родном Драгојевцу, где обавим прву „пашу“ багрема, затим одлазим у Азбуковицу, а имам специјални камион за то, на ливаде између Пецке и Љубовије где је добар багрем, па стижем и на Фрушку гору где пчеле прикупљају ливадски мед, да бих сезону завршио у Суботици на сунцокрету и белом багрему – објашњава Васу.

Овај шабачки пчелар који годишње произведе и до три тоне меда, некада је мед предавао и у задругу, а сада га продаје сталним муштеријама.

– Никако ми не иде у главу – мало љут каже Васу – да држава подстиче производњу дувана, а стално се прича о његовој штетности, а за мед, који је благородан и здрав производ, подстицаја или некакве помоћи – нема. Надам се да ће се то променити у корист пчела и меда.

Иначе, најбоље се продаје ливадски мед јер, како каже Васу, он је и најздравији, а ко воли, ту је и липов, багремов, мед од сунцокрета...

Б. Радовановић

ВРАЊЕ

Признање
из
Словеније

Ненад Љубић, пензионисани машиниста који се потпуно посветио пчеларству у пчелињаку у селу Преображење, код Врања, окитио се признањима и из иностранства: када су се Словенци заинтересовали за мед с југа Србије, послао је шест тегли на сајам и – добио златну медаљу „Заслужни пчелар“ и сертификат за квалитет.

– За квалитет нема тајни. Он се постиже великим радом и чистоћом. Не треба пчеле злоупотребљавати да од шећера производе мед – јасан је Ненад Љубић.

Р. Станојковић

Подстицаји за дуван, а за мед...

НЕОБИЧНО ЗАНИМАЊЕ БЛАГОЈА ПЕРИЋА ИЗ РАБРОВА КОД КУЧЕВА

Српска бунда у Швајцарској

Иако зашао у 85. годину, и данас шије одећу од овчије и јагњеће коже, само што је сада купаца много мање

Један од ретких, а вероватно и последњих ћурчија у Браничевском округу свакако је Благоје Перић (85) из села Раброва у општини Кучево. Читавог живота израђивао је одећу од праве и дебеле овчије и јагњеће коже која је, како то он каже, „најбољи чувар тела од измрзавања“. Као доказ наводи приче солунаца, па и својих дедова, који су се од великог мрза и циче зиме спасли захваљујући српској бунди од штављене коже.

У дугом радном веку чича Благоје је направио више од две и по хиљаде бунди и око хиљаду женских јелека и мушких кожуха. Занат је изучио од ћурчије Душана Благојевића у чијој га је радионици и опио специфичан мирис овчије коже.

– Од тада па до данас није се променио обичај да ову одећу купују углавном старији људи, као и да је незаменљива у „гардероби“ овчара, пастира и тракториста – објашњава ћурчија из Раброва.

Изумирању овог заната вероватно су највише кумовале вредности новог, савременог доба, али је свему томе свакако допринела и тежина овог посла. Многи у Раброву диве се Благо-

Времешни ћурчија са једним од хиљаду израђених кожних прслука

ју што има стрпљења и снаге да и данас штави кожу.

– Најтежи је управо тај посао. Кожа се најпре суши, затим се држи у води најмање 24 сата, па очишћена од масног слоја пребацује у буре за штављење у коме се налазе мекиње, со и кукурузно брашно. У бурету кожа остаје 18 дана, повремено се преврће, затим вади и суши на сунцу и најзад ручно тегли док се сасвим не исправи. Кожна гардероба шије се ћурчијском челичном иглом и за један дан добар мајстор може да сашије три кожна грудњака. Бунда тешка пет килограма изради се за два дана – прича времешни Благоје и хвали се да му за 60 година радног стажа нико још није вратио робу зато што није био задовољан. Посебно му је мило што су његови синови, радећи у Швајцарској, газдама и многобројним пријатељима поклонили бунде и кожухе које они радо носе.

– Свако време има своју моду, па и ово данашње. Много ми је жао што све мање људи свраћа у моју радионицу и што су моји унучи вољни само понекад да ми помогну, али не и да се баве овим занатом – каже Благоје Перић.

С. Е.

НА ДРЖАВНОМ ПРВЕНСТВУ У КУГЛАЊУ ЗА СЛЕПЕ И СЛАБОВИДЕ

Злато и сребро за Шапчанке

Пошто су освојиле прва места на Државном првенству у куглању (појединачном) за слепе и слабовиде особе у новосадском Спенсу, чланице Међуопштинске организације слепих и слабовидих Шапца Љиљана Стефановић (прва), Слађана Југовић (друга) и Радмила Шалаји (четврта) представљаће Србију на европском такмичењу у куглању за слепе и слабовиде особе крајем маја у Пољској.

– Резултат од 630 оборених чуњева је и мој лични ре-

Љиљана Стефановић

корд, иако се куглањем бавим већ више од 12 година – каже добитница златне медаље Љиљана Стефановић.

Како рече Љиљана, изражавајући и мишљење својих другарица, пред одлазак на европско првенство валаљало би појачати тренинге. А како, кад у Шапцу не постоји куглана која задовољава потребне критеријуме? Зато се на тренинге иде у Београд, а то кошта. Путне трошкове носе Међуопштинска или Републич-

ка организација слепих и слабовидих, али за тренинге и сваку другу припрему ове даме морају саме себи да буду спонзори.

У међувремену, Љиљана, која кугла и у екипи ратних војних инвалида, пре неколико дана учествовала је у такмичењу ове екипе и екипе Фонда за пензијско и инвалидско осигурање и...

– Нема „и“, победила сам, иако сам једина била слабовида.

Б. Р.

ДЕБРЦ

Сви путеви воде у клуб

Неко је једном рекао да сви путеви у Дебрцу воде у лепо уређени Клуб пензионера. И не без разлога. Јер, то је омиљено свратиште најстаријих Дебрца, Власанице, Новог Села, Месараца, где се скоро свакодневно окупљају, друже, забављају.

– Дотрајали двособан стан, који нам је општина дала на трајно коришћење, властитим радом и одрицањем, не тако давно, претворили смо у пензионерски кутак – подсећа доскорашњи председник Основне организације пензионера у овој посавотамнавској варошици Радован Стевановић.

За успешан рад Организација је добила многе похвале, са свих страна. Руководство се посебно стара о здрављу чланова и породицама преминулих пензионера. У Клубу славе све празнике, а дугачка је и листа излета и обилазака историјских места и културних манифестација.

– И ове године планирамо да посетимо многа значајна места, посебно у Поморављу и Ђердапској клисури – каже нови председник Душан Жијић.

Додаје да се под кровом Клуба налази и шаховски клуб који је првак општинске лиге, да имају касу узајамне помоћи и да су у последње време Организацију „освежили“ новим члановима.

З. Ђурић

ПОЖАРЕВАЦ

Стиже костолачки угаљ

Као и годинама раније, најстарији грађани Пожаревца и околине, захваљујући ангажовању Општинске организације пензионера, без проблема обезбеђују огрев за зиму по знатно нижој цени и на шест рата. Упис за наредну зимску сезону почео је од јануара и трајаће до 31. маја. Превоз огрева са копова у Костолцу поверен је костолачком предузећу Аутотранспорт са којим пензионери имају вишегодишње искуство. Један број пензионера већ је добио уписане количине угља тако да безбрижно дочекује нову грејну сезону иако се стара тек завршила.

Само прошле године „црним златом“ из Костолца снабдело се 3.200 пензионера. Њима је испоручена 21.000 тона угља.

С. Е.

ОРЕШКОВИЦА

Председнику још један мандат

Месна организација пензионера Орешковице код Доњег Милановца на Изборној скупштини почетком априла председнику Момчилу Радуловићу поверила је нови мандат, а за потпредседника је изабрана госпођа Славка Цуцуловић. Скупштини су присуствовали представници Градске организације из Доњег Милановца, а са овим избором сагласни су сви пензионери.

Месна организација Орешковица у 2008. години обезбедила је огревна дрва у више месечних рата за најстарије пензионере, као и пакете за најсиромашније и једнократну помоћ у висини од 500 динара за лекове и остале животне намирнице. У сарадњи са Градском организацијом уприличене су екскурзије и забаве, тако да су пензионери задовољни. Таква активност настављена је и у овој години.

М. Радуловић

КРУШЕВАЦ

Дођите, радоваћемо се

Општинска организација пензионера из Крушевца жели да успостави присније односе са свим пензионерским организацијама у Србији, па им се стога обраћа преко нашег листа овим писмом:

„Ми смо, драги наши, ваша братска и пријатељска организација пензионера. Желимо да се као пријатељи чешће посећујемо, дружимо и забављамо, да боље упознамо градове у којима живимо и њихову околину, да уживамо у њихо-

Споменик кнезу Лазару

вој лепоти и знаменитостима. Позивамо вас да дођете код нас. Могли бисмо много да вам говоримо о нашем лепом и славном граду, старој српској престоници. Али, најкраће, ако дођете у Крушевац, видећете: Лазарев град, цркву Лазарицу, Музеј града, Споменик косовским јунацима... Упознаћете боље и нас, најстарију организацију пензионера у Србији и на Балкану која постоји већ 72 године, у којој ћете бити лепо примљени и угошћени. Очекујемо да нам се јавите и да дођете, а томе се унапред радујемо. Наша адреса је – Општинска организација пензионера, Обилићева 32, телефон 037/427-935, факс 447-040.”

Радосав Мајданац

ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

За превоз из градске касе

Према споразуму представника општине Горњи Милановац и Општинске организације пензионера, из градске касе биће издвојено 3.000.000 динара за бесплатан превоз једног броја пензионера с овог подручја. Ову погодност имаће пензионери старији од 70 година под условом да станују на удаљености већој од 10 километара од града.

– Бесплатне карте деле се преко сеоских организација или у седишту Општинске организације пензионера у Горњем Милановцу – каже Радош Раковић, заменик председника ове пензионерске организације.

Рачуна се да ће право на бесплатну возњу имати око 1.700 пензионера.

Т. К.

ШАБАЦ

Штедња већ почела

У Општинској организацији инвалида рада Шабац, како је речено на седници Извршног одбора, у току је набавка огрева: досад је уписано око 800 тона угља разних врста, а очекује се потражња око 2.000 тона; све уговорене количине дрвета су и уписане, па се ускоро очекује испорука.

У прошлој години 258 нових чланова

Чланови Извршног одбора обавештени су и да је прошле године, иако тешка, успешно завршена и, што је најважније, забележено је 258 нових чланова. Посебно је истакнут успешан рад Ткачке радионице „Повесмо“, као и организовање бројних излета и дружења. Ове године шабачка организација биће и домаћин сусрета са инвалидима Руме и Бачке Паланке.

Ипак, како је истакнуто, у овој години неопходна је рационализација пословања и штедња која је већ почела, од папира, преко дневница, до исплата разних надокнада. Спровођење планова биће анализирано свака три месеца и на основу тога предузимаће се нови послови. Штедња неће значити смањивање активности. Напротив, више ће се радити али и рационалније.

Б. Р.

РУМА

Најдаровитије поете

Награђена Јована Јовановић са чланицом жирија Биљаном Николић

У Геронтолошком центру „Срем“ у Руми 15. априла уручене су награде за најбоља литерарна остварења станара кућа за старе са подручја Србије. На другом такмичењу, које је и овога пута организовано на иницијативу директорке центра „Срем“ Марије Станојчић Сраке, учествовала су 62 аутора са 119 радова. Корисници 28 установа из Србије надметали су се у писању поезије и прозе.

Како су, према оцени жирија, радови били квалитетни, награђено је укупно двадесет учесника из седамнаест установа. По две награде припале су домаћинима из Руме и корисницима Дома за душевно оболела лица из Новог Бечеја.

Прво место у категорији „поезија“ освојили су Радослав Лазин из Геронтолошког центра на Бежанијској коси, Јована Јовановић из ГЦ у Бачкој Паланци и Стојан Николић из ГЦ у Јагодини.

Када је реч о прозним радовима, најбољи су били Јован Јанковић из ГЦ у Нишу, Вука Миловић из ГЦ у Панчеву и Живојин Станков из ГЦ у Кањижми.

Најуспешнији такмичари добили су књиге, сувенире и ручне радове становника Геронтолошког центра „Срем“ у Руми.

Г. Вукашиновић

КОЦЕЉЕВА

Сусрет жена у Бечеју

Захваљујући неуморној Гордани Јовић, Удружење жена коцељевачке општине, у чијим редовима су и многобројне пензионерке, постиже све запаженије резултате и подиже нове мостове пријатељства и сарадње са припадницама „лепшег пола“ из других делова Србије, Републике Српске, Црне Горе, Босне и Херцеговине. Тако је било и недавно, када су Коцељевке посетиле Бечеј, а затим стигле у срце Шумадије – у Крагујевац. У њиховом друштву биле су представнице Зрењанина, Шапца, Смедерева, Врбаса, Бечеја, Бачког Јарка... Сусрети, по обичају у песми и игри, трају до касно у ноћ.

З. Ђ.

МАЛИ ЗВОРНИК

Закупац ојадио пензионере

Општинска организација пензионера у Малом Зворнику, која има 2.000 чланова, лане је први пут у последњих 20 година пословала позитивно. То с поносом истиче „први пензионер“ Милоје Јокић, некадашњи председник општинске владе, и наглашава да је ново руководство Удружења успело, после вишемесечне грчевите борбе и доказивања да су истина и закон на њиховој страни, да поврати пословни простор, уз саму обалу прелепе Дрине.

– Због „терања правде“, на недавној редовној конференцији МО Ново насеље, претучен сам, а против актера није поднета ни прекршајна пријава – каже с нескривеним незадовољством Јокић, и додаје да су локални мешетари, не тако давно, комплетну имовину Удружења пензионера, на себи својствен начин, били издали у закуп који ни до данас није плаћен.

Најгоре је у свему, кажу, што се закупца пензионерског клуба, који је тужен Општинском суду у Лозници због неплаћања закупнине, јавно пита шта хоће бивши руководиоци Удружења „када смо закупнину делили између себе“!

– Због физичког напада, увреда мојих сарадника и утврђивања чињеница ко је шта све радио против интереса Удружења, поднећу тужбу надлежном суду – не крије Милоје Јокић.

З. Ђурић

ЦЕР

И најстарији планинари

Изддржљиви и једни и други

Руководство Планинарског друштва „Борковац“ из Руме организовало је овог месеца одлазак на Цер. Међу 160 планинара и других грађана из сремскомитровачке, иришке и румске општине, био је и велики број пензионера који су најредовнији излетници. Стазу дугу 14 километара препешачило је више од 100 планинара. Како смо сазнали од Марка Карића из ПД „Борковац“, заљубљеници у планине следеће планинарење планирају за 6. јун када ће се упути на Повлен.

Г. В.

Долазак на забаву код колега из Смедеревске Паланке

ВЕЛИКА ПЛАНА

Запослили младе

Руководство Удружења пензионера Велика Плана не мисли само на чланове, већ помаже и младима.

– Наше удружење за кратко време успело је да запосли шесторо младих људи, што је за нас велики успех. У клубу за одмор и рекреацију чланова запослили смо једног радника, а два у просторијама које смо издали у закуп. У месним одборима у селима Лозовик и Милошевац, где такође имамо клубове, запослили смо професионалног конобара и фризерку – каже потпредседник Удружења Миодраг Сврзић.

У општини Велика Плана има 5.300 пензионера, од чега је само тридесет одсто учлањено у Удружење. За 1.409 чланова, који редовно плаћају чланарину, Удружење је набављало огрев, намирнице, организовало дружења...

– На заједничкој седници Скупштине и Управног одбора Удружења одлучено је да чланарина за ову годину буде 120 динара. Средства за рад обезбеђујемо и из донација, од закупнине и новца који добијамо од Савеза пензионера Србије – каже Сврзић.

Иначе, при Удружењу ради и Актив жена, с председницом Вером Радојковић, који је у 2008. организовао осам дружења и забава, 12 излета и једнодневних екскурзија, као и посете забавама и чајанкама „комшијског“ Актива жена ОО пензионера Смедеревске Паланке.

Додајмо да је Удружење почело да набавља огрев за нову грејну сезону: угаљ по цени од 3.300 динара, а дрва по 2.900 пензионери ће отплаћивати у више месечних рата.

Сл. Костантиновић

КЊАЖЕВАЦ

Перашке на Великдан

Најрадоснији хришћански празник Васкрс вековима је у књажевачкој општини био познат као Великдан, а фарбана јаја као перашке. Ове године Књажевчани су празновали три дана, углавном породично, у кругу фамилије. Биле су организоване многобројне забаве, а и такмичења – чије је фарбано јаје „најиздржљивије“.

Поводом васкршњег празника стручни тим Центра за социјални рад за децу без родитељског старања, у оквиру омладинског клуба, организовао је приредбу за старе у Геронтолошком центру на којој су ови малишани рецитовали и певали. Деца из хранитељских породица су корисницима поменути установе поклонили ускршња јаја, офарбана и украшена тако да представљају права ремек-дела. А заузврат, корисници Центра су у знак захвалности овим малишанима даривали своје – ручне радове. На крају, како то обично бива, следило је послужење разних ђаконија.

Д. Ђорђевић

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен
Вашим писмима. Пишите
нам шта Вам се у нашем и
Вашем листу допада, а шта
би могло да буде боље, шта
бисте волели да прочитате
или да саопштите другим
читаоцима.

Адреса је Булевар уметности број 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на proffice@pio.rs

Ко мари за пешаке

На тротоарима више нема места за пешаке. Постала је права и опасна авантура прећи пешице чак и врло мале релације, нарочито споредним улицама Београда. Тога нису поштеђене ни мајке са децом. Због многобројних паркираних аутомобила принуђени смо да ходамо коловозом и застајемо на сваком кораку да бисмо пропустили нервозне возаче који често не поштују ни саобраћајне прописе ни знаке. Као да пешаци никуда не журе и као да више нико не жели да иде у шетњу? То што се у нашем главном граду паркирање наплаћује, не значи да је тај проблем и решен.

**Живко Максић,
Београд**

ПИСМА

Могу и војни пензионери

Наши читаоци из Месне канцеларије „Филип Кљајић“ из Ниша поставили су нам питање могу ли војни пензионери да буду чланови цивилних удружења пензионера и да буду бирани на функције у тим организацијама.

Одговор смо потражили од Ђуре Перића, председника Градске организације пензионера Београд, и сазнали да је то могуће и да већ има војних пензионера који су не само чланови, већ су и на функцијама у цивилним пензионерским организацијама.

Редакција

Мајка је мајка

Пре неколико дана у аутобусу на линији 17, око седам сати ујутру, у препун аутобус ушла је мајка са двоје мале деце. Девојчицу од четири и по године водила је за руку, а мање дете, једва старије од годину дана, носила на боку. Стала је код средњих врата, трудећи се да одржи равнотежу. Неколико глава се окренуло, али када су установили да је у питању Ромкиња, сви су наставили да спокојно седе. У једном моменту седиште испред ње је остало празно. Док се она снашла, млађи човек је однекуд испред ње већ сео. Оћутала је. Тада се побунило неколико жена и јуришник је преко воље устао и уступио јој место.

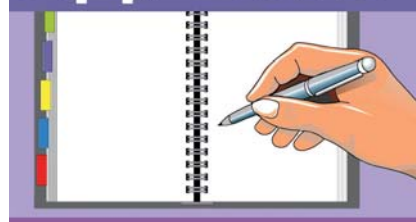
Чињеница да је жена била изузетно дотерана а деца лепо негована, чиста и уредна не значи много у овој ситуацији, али ипак желим да и то напоменем. Очито да је била једна од мајки које ујутру воде децу у обданиште, па журе на посао. У сваком случају, није имало смисла да је сви гледају како се, са двоје мале деце, мучи да одржи равнотежу и да јој нико не понуди седиште. Није да смо баш као на опругама када треба устати у градском превозу, а још кад видимо Ромкињу...

Па, цабе нам и закон о дискриминацији око којег се онолико ломише копља ту недавно, кад је нама у глави све уређено и без закона. Можда се неко препозна у овоме, па се мало замисли. Ако се то догоди, није узалуд потрошен простор у новинама.

**Р. Марковић,
Баново брдо**

АДРЕСАР

Филијале Фонда ПИО

КРАЉЕВО (општине Краљево, Врњачка Бања, Рашка),
Војводе Путника 5,
тел. 036/304-000, 036/311-785

Испоставе: Врњачка Бања, Рашка

КРУШЕВАЦ (општине Крушевац, Варварин, Трстеник, Ђићевац, Александровац, Брус),
Трг Октобарске револуције 2,
тел. 037/414-900

Испоставе: Александровац, Варварин, Ђићевац, Брус, Трстеник

ЛЕСКОВАЦ (општине Лесковац, Бојник, Лебане, Медвеђа, Власотинце, Црна Трава),
Пане Ђукића б.б.,
тел. 016/200-500

Испоставе: Власотинце, Лебане, Бојник, Медвеђа, Црна Трава

НИШ (општине Ниш, Алексинац, Сврљиг, Меровина, Дољевац, Гаџин Хан, Ражањ),
Пријездина 1, тел. 018/241-890
Служба Филијале Ниш – Алексинац,
тел. 018/808-087

Испоставе: Сврљиг, Меровина, Дољевац, Гаџин Хан, Ражањ

НОВИ ПАЗАР (општине Нови Пазар, Сјеница, Тутин),
Ул. 29. новембра б.б.,
тел. 020/318-319

Испоставе: Сјеница, Тутин

ПИРОТ (општине Пирот, Бабушница, Бела Паланка, Димитровград),
Српских владара 74,
тел. 010/322-649, 010/347-289

Испоставе: Бела Паланка, Бабушница, Димитровград

ПОЖАРЕВАЦ (општине Пожаревац, Велико Градиште, Голубац, Мало Црниће, Жабари, Петровац, Кучево, Жагубица),
Трг Радомира Вујовића 1,
тел. 012/538-200, 012/538-203

Испоставе: Велико Градиште, Мало Црниће, Петровац, Жагубица, Голубац, Жабари, Кучево

ПРОКУПЉЕ (општине Прокупље, Блаце, Куршумлија, Житорађа),
XXI српске дивизије 49,
тел. 027/322-840, 027/321-884

Испоставе: Блаце, Куршумлија, Житорађа.

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ СВОЈА ПРАВА

Нове основице осигурања

Ових дана је објављена Одлука о начину обрачуна доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у поступку утврђивања својства осигураника. То се односи на оне осигуранике којима је протекао рок за подношење пријаве на осигурање, тј. за које пријава на осигурање није поднета, а неспорно је утврђено да су радили и да је такав рад имао све елементе радног односа, односно обављања самосталне или пољопривредне делатности.

Овом одлуком је утврђено да доприноси могу бити плаћени на основицу која износи 35 одсто просечне зараде у Републици која важи на дан уплате доприноса. У базу матичне евиденције уноси се као зарада, односно основица осигурања 35 одсто просечне зараде из године за коју се уплаћује допринос. Овакав начин обрачуна и уплате доприноса је знатно повољнији за оне којима се накнадно утврђује својство осигураника. До сада важеће основице осигурања, које су биле знатно више, практично су многе онемогућавале да накнадно регулишу своје обавезе, а самим тим и права из пензијског и инвалидског осигурања.

Ова одлука се односи и на осигуранике којима допринос није утврђен и наплаћен у складу са законом.

Одлука је ступила на снагу 18. априла 2009. године, а тренутно основица на коју се плаћа допринос на месечном нивоу износи 14.677 динара, а допринос по стопи од 22 одсто износи 3.228,94 динара.

Доказ стаж из радне књижице

Славица Ивковић – Грделица: Имам више од 15 година стажа осигурања, а 21. 5. 2009. навршавам 60 година живота. Хтела бих да поднесем захтев за старосну пензију. У Филијали Лесковац у матичној евиденцији не постоји доказ о уплаћеним доприносима за 1986. и део 1987. године. Послодавац код кога сам тада радила тврди да је уплатио доприносе, али нема доказ. Интересује ме шта ја сама могу да урадим. Да ли постоји могућност накнадне уплате доприноса?

Одговор: Стаж о коме је реч уписала је у радну књи-

жицу и оверила тадашња Самоуправна интересна заједница пензијског и инвалидског осигурања, тј. садашњи Фонд ПИО; сигурно је да овај стаж не би био уписан у радну књижицу да нису плаћени одговарајући доприноси. Из ових разлога, обратите се надлежној филијали ПИО у Лесковцу да унесе недостајуће податке.

С овим стажом имаћете потребних 15 година стажа осигурања за остваривање права на старосну пензију у мају ове године, када пуни-те 60 година.

Услов за породичну пензију

Љубица Вујичић – Чачак: Рођена сам 1960. године. Мој супруг је уживалац наше, али и немачке пензије. У браку смо од 26. 1. 2007. године. Интересује ме каква су моја права у погледу наслеђа пензије, јер ми је супруг тешко оболео.

Одговор: Ви ове године пуните 49 година живота и од тог дана па до краја ове календарске године испуњавате услов за остваривање права

на породичну пензију у случају смрти супруга. Следеће 2010. године биће Вам потребно 49 година и 6 месеци живота за остваривање права, а 2011. биће потребно да имате 50 година живота. Што се тиче немачког законодавства, ту нису прописане одређене године живота, али је неопходно да је брак трајао најмање годину дана, што сте Ви такође испунили као услов за породичну пензију.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

*Весна Вићентијевић,
Сектор за односе с јавношћу*

Накнада за телесно оштећење

Славица Стојановић – Лесковац: Од 1986. године имам телесно оштећење од 70 одсто. Интересује ме колико сада износи накнада за телесно оштећење јер мислим да ми Филијала Лесковац мало исплаћује.

Одговор: Накнада за телесно оштећење у време када сте је Ви остварили могла је да се додели и исплаћује и када је телесно оштећење настало као последица болести, што је код Вас и био случај. Од 1997. године изменом прописа из пензијског и инвалидског осигурања омогућено је само онима код којих се утврди да је

телесно оштећење настало као последица несреће на послу или професионалног обољења да могу да остваре и накнаду.

Накнаде за телесно оштећење и по ранијим и по садашњим прописима нису одређиване у високим износима, с тим што је износ увек био већи када је телесно оштећење последица несреће на послу него када је узрок болест.

Усклађени износ Вашег стеченог права на накнаду за телесно оштећење износи 1.414,76 динара, и Филијала ПИО у Лесковцу га правилно исплаћује.

Право на претходно усклађивање

Милутин Стевановић – Београд: За који проценат ће бити претходно усклађена пензија од 1. 1. 2009. на основу члана 231, став 5 Закона о ПИО? У пензију треба да идем у другој половини ове године када испуним све услове.

Одговор: Осигураници који остварују право на пензију под посебним условима и за које је новим изменама Закона о пензијском и инвалидском осигурању продужено право да пензију могу да остваре од једногодишњег просека који представља просечну зараду, односно накнаду зараде из календарске године која претходи години у којој се остварује право на пензију, имају право на претходно

усклађивање пензије од 1. јануара године у којој остварују право на пензију.

Важно је напоменути да у зараду, односно накнаду зараде не улазе износи уговорених накнада, уколико је осигураник такве накнаде остварио у претходној календарској години.

Продужење важности чл. 231 Закона о пензијском и инвалидском осигурању је до 31. 12. 2009. године па ће осигураници који у 2009. години буду остварили право на пензију под посебним условима и уз примену чл. 231 Закона имати право на претходно усклађивање пензије одређене од једногодишњег просека од 1. 1. 2009. године за 11,98 одсто.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЈОВИЧИЋ	РАДНИЧКИ ПРАЗНИК	ВОДА КОЈА ТЕЧЕ	ЗАВАРЕНО МЕСТО НА МЕТАЛУ (МН.)	ПРАСТА- НОВНИЦИ БАЛКАНА	ВРСТА МИНЕРАЛА	МУСЛИМАНСКА ВЕРСКА ТИТУЛА	СНЕЖНИ ЧОВЕК СА ХИМАЛАЈА
1. 05.							
СТВАРНЕ ЧИЊЕНИЦЕ							
ПРОДУКТ АКРИЛНЕ КИСЕЛИНЕ							
ПОЧЕТИ ОРАТИ							
СИМБОЛ АЗОТА		АЛКОХОЛНО ПИЋЕ МАЗАЊЕ КАТРАНОМ					ПТИЦА ГРАБЉИВИЦА
ОСТРВО У ЈАПАНСКОМ МОРУ				ИЛОВАЧА БИОСКОПСКО ПЛАТНО			
ПРЕДЛОГ: ПРЕМА			ГОРЊИ СПЛОЈ ВАЗДУХА				
МОРСКИ ГРЕБЕН			ОЗНАКА ЗА КАРАТ НЕПРОФЕ- СИОНАЛАЦ		ОЗНАКА ЗА ХЕКТАР ПРВА ЖЕНА СУЛТАНА		
ВРСТА ПАПАГАЈА						КИСЕОНИК ТВРДА МАСА ЗА ПОДОВЕ	
ГРАД У СИРИЈИ							ГРАДИЉ У ХРВАТСКОЈ
ЈУЖНО ВОЋЕ (МН.)							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ИНДУСТР. ТЕКСТИЛА ЛИЦЕ, ПЕРСОНА			ВРСТА ЗАЧИНА ГРАД У ЦРНОЈ ГОРИ			
ОРГАН ЗА ПРИДЕМ УТИСАКА							
ХАЉИНА ИНДИЈАН. ЖЕНА					ОСНОВНА ТАРИФА ЖЕНСКО ИМЕ		
18. И 17. СЛОВО БИРИЛИЦЕ			ГЛУМАЦ, ОРСОН ЉУБИША САМАРЧИЋ				
ВРСТА МЕКОГ КРЕЧЊАКА							
ОЗНАКА ЗА АЛТ		ЗАУСТАВИТИ СЕ					

Срђан Јовановић

Продају медаље

Тешко је везати човека за реч када има слободне руке.

Чекајући посао, хероји рада живе од продаје медаља.

Утрчали бисмо ми у Европу да нас није уморио – штрапац.

Зоран Богдановић

Гласоризми

Светска економска криза је мачји кашаљ у односу на нашу кризу.

У циљу штедње пије се само виски. Без леда.

Драги Петковић

Локомотива развоја

Карактер је велика реч. Толико велика да јој многи никад не дорасту.

Кад год се Србији потури „локомотива развоја“ неко јој откачи покоји вагон из композиције.

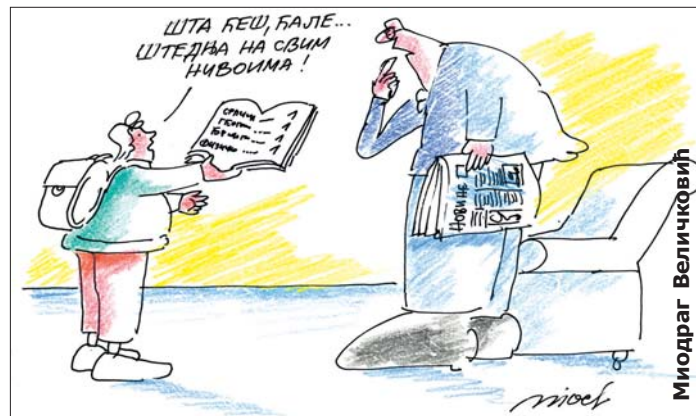
Слободан Дучић

Тесно одело

Мемоари револуционара. То је сажет приказ мрачне прошлости.

Тесно су нам скројили одело, зато пуцају шавови.

Радивоје Јевтић Јенки

Миодраг Величковић

Решење из прошлог броја: позивар, оморина, Каракас, ананаси, ј, нар, п, ар, ц, ка, њух, сат, економи, отоке, сметање, Тел, кас, ат, к, рт, к, Орк, о, Латеран, анамити, Радивоје, Атакама

РЕКЛИ СУ...

О БОГУ

Бог мисли у генијима, снива у песницима и спава у осталим људима.

Петер Алтенберг

Богу се обраћамо само онда када хоћемо да постигнемо нешто немогуће. За нешто могуће довољни су нам и људи.

Албер Ками

Љубав према богу и љубав према ближњему два су крила истих врата која се отварају и затварају само заједно.

Сорен Кјеркегор

Немогуће је разумом схватити шта је бог и шта је душа у човеку. Исто тако тешко је замислити да бога нема и да нема душе у човеку.

Блез Паскал

Молим за реч

Најављена је акција „Очистимо Србију“. Тајкуни се извињавају што су је већ – очистили.

Влада нам свакодневно прети новим порезима, тако да стрес ускоро може да постане наш – национални бренд.

Школовао сам глас, али још нисам одлучио за коју странку.

Дејан Патаковић

Када дела говоре

Мали људи се радују и малим стварима, богати ничему.

Ако ме вучеш за језик, показаћу ти зубе!

Кад дела говоре, говорник може да ћути.

Живан С. Филиповић

Лепо су нам скројили

У сендвичу смо између добра и зла. Појешће нас зло.

Нећемо потонути. Немамо ни Титаник ни море.

Лепо су нам скројили. Штета што не знамо да шијемо.
Радомир Станојковић

Пензионерске питалице

Зашто пензионери новчаник називају буђелар?

Ваљда због тога што се празан убуђавио.

Учествују ли и пензионери у „сачекуши“?

Да, и то два пута месечно у редовима за пензију.

Каква је разлика између пензионера и тајкуна током пада динара?

Тајкуни чувају евре, а пензионери губе нерве.

Зашто пензионери не стрепе од паса луталица?

Зато што пси немају за шта да их уједу.

Сава Завишић